40495

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

1 апрель, шанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 64 (1066)

ТАШРИФ НИҲОЯСИГА ЕТДИ

КИШИНЁВ. 31 март. (ЎзА махсус мухбири Ўктам Мирзаёр хабар қилади).

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Молдова Республикасига ташрифининг иккинчи куни мамлакат парламентига ташриф буюрди. Ўзбекистон раҳбари бу ерда Молдова парламенти раиси П. Лучинский ва парламент қўмиталари раҳбарлари билан учрашди.

Ўзаро суҳбат чоғида Ўзбекистон ва Молдова ўртасидаги муносабатларнинг мустаҳкамланишида икки мамлакат парламентлариаро алоқаларнинг ривожланиши муҳим аҳамиятга эга экани таъкидланди.

Ислом Каримов ташриф давомида мамлакатларимиз ўртасида ўзаро дўстликнинг, иқтисодий, сиёсий, маданий ҳамда илмий соҳалардаги ҳамкорликнинг ҳуқуқий асослари яратилганидан мамнуният изҳор этди. Эришилган аҳдномалар Ўзбекистон ва Молдова ўртасидаги муносабатларни янги босқичга кўтаришини қайд этди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Молдова Республикасига давлат ташрифи ниҳоясига етди.

Ташриф ниҳоясида Ўзбекистон раҳбари ва унга ҳамроҳлик қилаётган делегацияни расмий кузатиш маросими бўлиб ўтди.

(ЎзА).

АЖИНИЁЗ ЮБИЛЕЙИ

Оролбўйида қорақалпоқ мумтоз адабиётининг йирик намояндаси Ажиниёз Қўсибой ўғлининг 170 йиллик юбилейи Наврўз тантаналарига уланиб кетди. Нукусда байрам икки кун давом этди. Юбилей тантаналарида қатнашиш учун Тошкент шаҳри ва мамлакатимизнинг турли вилоятларидан, қўшни Туркманистоннинг Тошҳовуз вилоятидан меҳмонлар келди.

30 март куни эрталаб шоир номи билан аталувчи Нукус давлат педагогика институтида Ажиниёзга ўрнатилган бюст очилди. Қардошлик, севги-муҳаббат куйчиси бўлган сўз устасининг қайноқ шеърий сатрлари янгради. Қорақалпоғистон ўлкашунослик музейида эса махсус кўргазма ташкил этилиб, бу ерда шоир тўғрисидаги ранг-баранг экспонатлар ўрин олди.

Тантаналарнинг иккинчи куни Нукусдаги Улуғбек ва Бердах ҳайкаллари пойига гулчамбарлар қўйиш билан бошланди. Шундан кейин Қорақалпоғистоннинг энг хушманзара жойларидан бирида бунёд этилаётган Ажиниёз хиёбонига ниҳоллар ўтқазилди.

Нукусдаги санъат саройида Ажиниёз Қўсибой ўғлининг 170 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Уни Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси Б. Жуманиёзов очди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси У. Аширбеков Ажиниёз Қўсибой ўғлининг ҳаёти ва ижоди тўғрисида маъруза қилди.

Мажлис иштирокчиларига Қорақалпоғистон санъат усталари ижросида катта концерт қўйиб берилди.

Тантанали мажлисда Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари С. Саидқосимов қатнашди.

(ЎзА).

ФАХРИЙЛАР УЧРАШУВИ

Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви, республика Журналистлар уюшмаси ҳамда Меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармаси 1941-1945 йиллардаги урушда фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллигига бағишлаб учрашув ўтказди.

Унда бутун умрини матбуот ишига бағишлаган журналистлар, — уруш ва меҳнат фахрийлари бир пиёла чой устида дийдорлашдилар.

Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви раиси, «Ўзбекистон матбуоти» журналининг бош муҳаррири Зиёд Есенбоев маъруза қилиб, у мамлакатимизда юртбошимизнинг фармонига кўра кенг нишонланаётган Ғалаба байрамининг аҳамияти, фахрийлар учрашувининг маънавий ҳаётимизда тутган ўрни ҳақида тўлқинланиб гапирди.

Республика Меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармаси раиси, профессор Шабот Хўжаев, Ўзбекистон Республикаси Фахрийлар ташкилотлари иттифоқининг кенгаши раиси Бектош Раҳимов йиғилганларни байрам билан қутлашди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев иштирок этди.

МИРЗАЧЎЛ «САРАТОН»И

Гулистонда «Лаззат» алкоголсиз ичимликлар заводининг биринчи навбати ишга тушди. Ўзбекистон озиқ-овқат саноати концернига қарашли «Лаззат» фирмаси билан вилоят ҳокимлиги ўртасида тузилган шартномага асосан мазкур корхона 8 ойда қуриб битказилди. Ускуналар асосан чет эллардан келтирилган. Корхонанинг фойдаланишга топширилган 2 та линиясида соатига 24 минг шиша «Саратон», «Тархун», «Аранж» каби яхна ичимликлар ишлаб чиқарилади. Завод бир йилда 80 миллион шиша ичимлик ишлаб чиқариш қувватига эга.

Корхонанинг тантанали очилиш маросимида республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, вилоят ҳокими Ғ. Ҳасанов иштирок этди.

(ЎзА).

ЕР ОСТИ БОЙЛИКЛАРИ ИНСОНГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Ер ости бойликлари — хазина изловчилар касб байрами арафасида (анъанага мувофиқ бу байрам апрель ойининг биринчи якшанба куни нишонланади) пойтахтдаги «Туркистон» саройида Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси тизими ходимларининг тантанали йиғилиши бўлди. Унда Тошкентдаги меҳнат жамоалари ва жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

Йиғилишда сўзга чиққан республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков геологларни Президент Ислом Каримов номидан байрам билан самимий табриклади. Байрам арафасида Президент Фармони билан Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси ташкилотларининг намуна кўрсатиб ишлаган ходимларига фахрли унвонлар берилди, Ўзбекистон Республикаси Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. Бу мукофотлар уларга тантанали вазиятда топширилди.

Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар иқтисодиётнинг Ўзбекистон минерал — хомашё мустақиллигини таъминлаши лозим бўлган асосий тармоқларидан бирини ривожлантириш истиқболлари ва тармоқ ишини янада яхшилаш йўллари тўғрисида гапирдилар. Ўтган йили ва шу йилнинг биринчи чорагида фойдали қазилмаларнинг энг муҳим турлари — олтин, мис, вольфрам, литий, уран, табиий газ, нефт ва конденсат, чучук ва минерал сув захираларини ошириш бўйича давлат буюртмаси ортиғи билан бажарилди. Йиғилишда ҳали фойдаланилмаётган имкониятлар, республика ер ости бойликлари разведкачиларининг биринчи навбатдаги ва келгусидаги вазифалари ҳақида гапирилди.

Тантанали йиғилишда Республика Бош вазирининг ўринбосари Қ. Ҳаққулов иштирок этди.

Ўзбекистон санъат усталари тантанали йиғилиш иштирокчиларига катта байрам концерти намойиш этдилар.

(ЎзА).

ЭЛ-ЮРТ МАНФААТИ ЙЎЛИДА

Ҳар баҳор апрель ойининг биринчи якшанбасида геологлар байрами нишонланади. Бу байрам улар учун ўзига яраша сарҳисобдир. Республикамиз геология соҳасининг кўп минг кишилик жамоаси қаторида гидрогеологлар ҳам ватанимизнинг минерал хомашё базасини шакллантиришда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келишмоқда. Улар республикамиз халқ хўжалигининг ер ости сувларига бўлган талабини қондириш, аҳолининг ичимлик сувига бўлган эҳтиёжларни таъминлаш мақсадида ер ости чучук сувларини излаш ва аниқлаш ишларида алоҳида жонбозлик қилиб келмоқдалар.

Ҳозирги кунда республикамизда хўжалик-ичимлик сув таъминотига мўлжалланган 17 минг бурғи қудуғи мавжуд бўлиб, улардан суткасига 9 млн. метр куб, яъни бир киши учун суткасига 400 литр атрофида сув олинмоқда.

Гидрогеологлар томонидан хўжалик мақсадлари учун чучук ер ости сувларининг 9,3 млн. метр куб. захиралари, жумладан қишлоқ аҳолиси эҳтиёжи учун 2,1 млн, метр куб. сув манбаси аниқланган.

Шунга қарамай айрим туманларда аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш муаммо бўлиб турибди. Шу боисдан ҳам гидрогеологларимиз Вазирлар Маҳкамасининг 1990 йил 4 августдаги «Ўзбекистон Республикаси аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида»ги қарорини бажариш мақсадида чучук ер ости сувларини қидириб топиш ишларини янада кучайтириб юбордилар. Бундай тадқиқотлар республикамизнинг сув билан кам таъминланган туманларида, жумладан Қорақалпоғистон республикаси, Бухоро, Навоий, Қашқадарё, Сурхондарё ва Жиззах вилоятларида кенг кўламда амалга оширилмоқда. Айниқса, тоғли ва тоғ олди ҳудудларида чучук ер ости сувларини қидириш ишларига алоҳида эътибор бериляпти, чунки бу ерлардаги кўпгина қишлоқ ва посёлкалар аҳолиси ташиб келтириладиган сувдан фойдаланишади.

Минерал сув манбалари республикамизнинг бутун ҳудуди бўйлаб кенг тарқалган бўлсада, бугунги кунда улардан кам фойдаланилмоқда. 1980 йилгача аҳоли жон бошига йилига 2,9 шиша минерал сув тўғри келган. Унинг аксарият қисми Кавказдан («Боржоми», «Есентуки-17», «Нарзан» каби) сув конларидан келтириларди. Кейинги йилларда олиб борилган тадқиқотлар натижасида ўзимизда топилган минерал сувларнинг заҳираси эвазига аҳолининг минерал сув истеъмол қилиш даражаси жон бошига 8 шишага етказилди. Шунингдек кейинги йилларда минерал ва шифобахш сувлар билан даволаш масканлари ва уларнинг тармоқлари ҳам кўпайди.

«Ўзбекгидрогеология» корхонасининг ГИДРОИНГЕО институти томонидан амалга оширилаётган илмий ишлар турли саноат чиқиндиларидан ва хомашёнинг ноанъанавий манбаларидан қимматбаҳо маҳсулотлар олиш технологияларни яратишга йўналтирилган. Институтнинг илмий ютуқларидан бири Наманган вилоятидаги минераллашган ер ости сувларидан йод ажратиб олиш қурилмасига жорий қилинди. Натижада, қурилма орқали кейинчалик бир йилда 10 тоннага яқин кристалли йод олинадиган бўлди. Бу билан республикамизнинг ушбу маҳсулотга бўлган эҳтиёжи тўла қондирилади.

Хуллас, гидрогеологларимиз амалга ошираётган ишларнинг кўлами ниҳоятда кенг. Улар эришаётган ютуқлар мустақил юртимизга, унинг иқтисодиётини мустаҳкамлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

Р. НИЁЗОВ,
Р. ОЙБЕКОВ.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

МУАЛЛИМЛАР КЎРИГИ

Қашқадарёда ижодкор ўқитувчиларнинг кўрик-танлови бўлди.

Унда ғолиблар — Нишон туманидан Тўрақул Бобоназаров, ғузорлик Акмал Абдураҳмонов, қамашилик Ўрол Бойқобилов ғолиб топилиб, вилоят халқ таълими бўлимининг фахрий ёрлиқлари ҳамда «Қашқадарё соҳили» сиҳатгоҳига бепул йўлланмалар билан тақдирландилар.

«ФАЙЗ»НИНГ ФАЙЗЛИ ИШЛАРИ

Бухоро вилоятида ўзининг кўп қиррали фаолияти билан танилган «Файз» фермаси ишчилари минг туп мевали дарахтли боғ яратдилар. Унинг раҳбари Рустам Файзиев ва ферма ишчилари таъбига бир соҳага ихтисослашиш тўғри келмайди. Беш йилдан буён фаолият кўрсатаётган бу ферма қарамоғида 165 бош йирик шохли наслдор қорамол, қўйлар, паррандалар бор. Бу ёрда йилқичиликка ҳам асос солинди. Хўжаликнинг транспорт хизматини ана шу отлар бажаряпти. Ферма меҳнаткашлари 25 кишидан иборат. Улар ўтган йили 8 тонна гўшт, 338 тонна сут етиштириб, давлатга сотдилар. Эндиликда паррандачилик ва чорвачиликнинг бошқа соҳалари ҳам ривожлантириляпти. Бир неча йилдан кейин улар яратган янги боғ ҳам мевага киради. Улар тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун лойиҳалар ҳам тайёрлаяптилар.

СУРАТДА: ферманинг ветеренария врачи Жамшид Нўъмонов.

ЎТМИШДАН СЎЙЛАЙДИ ТАРИХ

Гулистонда мусаввир Абдували Нурхожиевнинг расмлар кўргазмаси очилди.

Кўргазмага 100 га яқин тарихий мавзуларга ишланган расмлар, табиат манзаралари, уруш ва меҳнат фахрийлари портретлари сингари маҳорат билан ишланган расмлар қўйилган.

«ЎША ЙИЛЛАРНИ ЭСЛАБ»

Уруш ва меҳнат фахрийлари ҳақидаги асар чоп этилиб, китобхонлар ҳукмига ҳавола қилинди.

«Ўша йилларни эслаб» деб номланган янги китоб саҳифаларидан фахрийлар — Абдусамат ота Ботиров, Григорий Гладков, Кўчқор ака Қулмамбетов, Раиса Турдиева, Мамадали ота Турдиев каби турли миллат вакиллари ҳақидаги ҳикоя ва лавҳалар жой олган.

МАРКАЗ КЎМАКЛАШАДИ

Сурхондарё вилояти ҳокимлиги ҳузурида фан ва техника маркази ташкил этилди.

Марказ вилоятда ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг устувор йўналишларини амалга оширишга кўмаклашади. Маҳаллий хомашё ресурслардан кенг фойдаланиш, илғор технологияларга асосланиб, фан билан боғлиқ ишлаб чиқаришлар ва хизматларнинг янги турларини жорий этиш каби масалалар билан шуғулланади.

«СУХРОБ» ХАРИДОРЛАРГА МАЪҚУЛ

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ. Ўзбекистон замини моҳир ва истеъдодли кишилар меҳнати билан янада саховатли. Самарқанд туманинг «Сухроб» акционерлик жамияти усталари ноёб янги печлар ўрнатдилар.

— Бундай печлардан бизда 50 таси ўрнатилган. Ҳар бир печ қирқ минутда 120 та нон пишириш қувватига эга, — дейди корхона директори Шарофат Самадова. — Бу ускуналар ишлатиш учун қулайлиги билан бирга ёқилғини тежайди, узлуксиз ишлайди.

Айни кунда «Сухроб» корхонасининг макарон ва қандолатчилик маҳсулотлари туман аҳолиси ўртасида жуда харидоргир. Ишлаб чиқаришдан олинаётган даромад корхона акционерларига моддий манфаатдорлик келтирмоқда.

Наврўз байрами арафасида туманнинг 8 та қишлоғида «Сухроб» корхонасининг кичик нонвойхоналари очилди.

СУРАТДА: корхонанинг уста ишчилари Маҳруба Жўрақулова ва Саодат Ғаниевалар макарон маҳсулоти тайёрлаяптилар.

СУВ КЕЛДИ

Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи саҳро бағрида бунёд этилмоқда. Шунинг учун ҳам қурилиш учун сув жуда зарур. Яқинда завод қурилиши майдонига 6 километр масофада бетон ариқларда сув келтирилди.

Энди бу ерда қад кўтараётган нефтчилар шаҳарчасига файз киради. Завод атрофида 30 гектар майдонга мевали ва манзарали кўчатлар ўтқазилади. Завод фойдаланишга топшириладиган кунда саҳро сўлим масканга айланади.

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

Сурхондарё вилоятининг чўл туманларида аввал ерни суғориб, сўнг чигит экилади. Бултур Қумқўрғон туманида эса уруғликни ернинг табиий намига ундириб олишга умид қилишди.

Йил қурғоқчилик келиб, май ойида ҳам тўлиқ кўчат олишнинг иложи бўлмади. Бу йил тумандаги 9 минг гектар ернинг ҳаммаси суғорилиб, чигит экилади.

9 март куни Сафар Бойматов номли жамоа хўжалигининг Юсуф Раҳмонов бошлиқ бригадасида бўлиб ўтган туман пахтакорларининг кўргазмали семинар кенгашида ана шундай қарорга келинди. Шу куниёқ чигит экиш агрегатлари далаларга олиб чиқилди.

Ҳозир ишлар қизғин. Пахтакорлар апрель ойининг биринчи ўн кунлигидаёқ, барча майдонларга барака уруғи қадаб олишини мўлжаллашмоқда. Вилоятнинг Жарқўрғон, Термиз, Ангор, туманларида ҳам чигит экиш бошлаб юборилди.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Баҳорнинг хайрли ташвишлари

ЧЎЛДА ДЕҲҚОНЧИЛИК ҚИЛИШНИНГ ЎЗИ БЎЛМАЙДИ

БАҲОРИСТОН — республикамизнинг жанубида ташкил этилган энг кенжа ва истиқболли туманлардан бири. Ҳудуди асосан чўл ва қумликлардан иборат.

Кечагина сурув-сурув чорва моллари боқиб келинган яйловларда бугун маъмурчилик учун замин ҳозирланаётир, боғ-роғлар ташкил этилмоқда, пахта, дон, полиз ва сабзавот маҳсулотлари етиштирилмоқда. Хуллас, инсоннинг ақл-заковати, яратувчилик меҳнати туфайли чўл чекинмоқда. Кейинги тўрт-беш йил мобайнида 200 гектар боғ, 155 гектар токзор барпо этилди.

Пахта — даштлик деҳқонларнинг асосий даромад манбаи бўлиб қолаётир. Чунки, чўлда қуёшнинг тафти ўткир, табиати пахта етиштиришга мос. Бу ерларда етиштирилган «оқ олтин»нинг толаси узун ва нафис бўлади. Бундай хомашёга эса хорижда ҳам, ўзимизда ҳам талаб катта.

Ўтган йили туманда 10 минг 400 гектар ерга пахта экилганди. Баҳор қулай келди. Лекин, ғўза айни ҳосилга кирган кезларда ҳаво ҳарорати ҳаддан ошиб кетди. Ғўза гул ташлаб юборди. Ҳосил мўлжалдагидан бир мунча кам бўлди. Аммо, режа уддаланди, ҳосилдорлик 21 центнер бўлди. Қўриқда ташкил топган «Чандир» ва «Олтин бошоқ» жамоа-ширкат хўжаликлари пахтакорлари ҳар гектар ердан 22-25 центнердан ҳосил кўтардилар.

— Чўлда деҳқончилик қилишнинг мураккаб ва нозик жиҳатлари бор, — дейди, туман ҳокимининг биринчи муовини Абрўй Роҳатов. — Ерларимиз тез етилади. Шунинг учун хўжаликларимизда бошқа жойларга нисбатан дала ишлари эрта бошланади. Шу кунларда ғалла экилган майдонларни бараналаш, майсаларни озиқлантириш билан бирга суғориш тармоқларини тартибга келтириш, ер текислаш, далаларга узоқ-яқин яйловлардан, қишлоқ хонадонларидан маҳаллий ўғит ташиб чиқариш қизғин бошлаб юборилди.

Қишлоқ хўжалиги техникаси ва механизмлар кўкламги экиш мавсумига созланаяпти. Кейинги уч-тўрт йилда тракторлар ва бошқа турдаги механизмлар учун жуда оз миқдорда эҳтиёт қисмлар олинаётганига қарамасдан, механизаторлар, мутахассислар техниканинг бенуқсон юриб туришини таъминламоқдалар.

Илгари чопиқ ва ҳайдов тракторлари, озуқани ўриб-янчиб берадиган механизмлар дон комбайнларини таъмирлаш учун қўшни туманларнинг таъмирлаш-ишлаб чиқариш корхоналарига юбориларди. Энди бундай юмушлар туманнинг ўзида бажарилмоқда.

Жумладан, тумандаги «Дўстлик» жамоа ширкат хўжалиги ана шундай қулайликка эга. Бу ерда токарлик, фрезерлик дастгоҳлари ишлатилиб, оддий қисмлардан тортиб, айрим мураккаб ускуналаргача таъмирланмоқда. Хўжаликда мавжуд 60 та чопиқ трактори, 80 та культиватор, 25 чигит экадиган сеялка ва бошқа баҳорги экин-тикин ишларида асқотадиган техника-механизмлар барвақт созлаб қўйилди. Мана шу ишларнинг ўзидан хўжалик бу йил қарийб 700 минг сўм тежаб қолди. Лекин туманнинг барча хўжаликларида ҳам бу ишлар кўнгилдагидек олиб бориляпти, деб бўлмайди. Хусусан, туманнинг «Кўҳна фазли» жамоа-ширкат хўжалигида техника ва механизмларга эътибор жуда суст.

«Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ҳам айрим механизаторларнинг, ҳайдовчиларнинг ўзларига бириктирилган техника ва транспорт воситаларини уйларида сақлаётганликлари аниқланди ва зудлик билан хўжаликнинг техника ва транспорт воситалари, механизмлар бирма-бир рўйхатдан ўтказилди.

Уч тўрт йил илгари техника воситалари, механизмларни ҳисобдан чиқариш хўжаликларнинг қўлида эди, — дейди А. Роҳатов. — Ҳозир бундай бош-бошдоқликка чек қўйилди. Техника назорати бевосита туман ҳокимлиги ихтиёрига олинди. Туманимизда техника воситаларини, қишлоқ хўжалиги механизмларини имкони борича ҳисобдан чиқармаслик, уларни тиклаш ва созлашга катта эътибор беріляпти. Чунки, ҳозирги даврда битта трактор ёки машина олишнинг ўзи бўлмайди.

Баҳористоннинг навбатдаги баҳори бошланмоқда. Туман механизаторлари бу йилги мавсумга мавжуд 274 та чопиқ трактори, 114 та чигит экадиган сеялка, 343 культиватор, 75 та пушта оладиган механизм ва бошқа техника воситалари, механизмларнинг аксарият қисмини шай қилиб қўйганлар. Кузда кўтариладиган ҳосил чўғининг салмоғи ҳозирги тайёргарликларга, баҳорги экиш мавсумининг қай даражада ўтказилишига боғлиқлигини ҳисобга оладиган бўлсак, бу йил баҳористонликлар учун баракали йил бўлишига шубҳа қолмайди.

Туман «Деҳқонхизмат» уюшмасининг раиси Оғамамат Андаевнинг айтишича, хўжаликларнинг ҳаммасида чигит экиладиган майдонларда пушта олиб қўйилган. Бунинг қатор афзалликлари бор. Масалан, об-ҳавонинг қандай келишидан қатъий назар, пушта олинган майдонларда чигит чиришининг олди олинади, қатқалоқ бўлмайди. Суғориш учун жўяк олишга барҳам берилади.

Баҳористонлик деҳқонлар биринчи бўлиб, далаларга беда уруғи, эртаги сабзавот экиш тараддудида шайланиб турибтилар. Улар мустақиллигимизнинг тўртинчи йилида барча соҳаларда яхши натижаларга эришиш, мамлакатимизнинг ғалла мустақиллигига салмоқли ҳисса қўшиш ниятида меҳнат маромини хўжаликларнинг марказий устахоналаридан аста-секин экин майдонларига кўчирмоқдалар.

Пўлат ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТУБ БУРИЛИШ ПАЛЛАСИ

Ўзбекистон касаба уюшмаларининг XV қурултойидан кейинги мулоҳазалар

Табиийки, ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги ўзгаришлар касаба уюшмаларининг хусусиятлари, жамиятдаги мавқеи ҳам ўзгаришига олиб келди. Улар ҳам том маънода мустақил иш юрита бошладилар. Биринчи маротаба «Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида» Қонун қабул қилинди.

Кейинги йилларда Ўзбекистон касаба уюшмалари фаолиятида янги йўналиш пайдо бўлди. Улар чет эл мамлакатларининг касаба марказлари ва халқаро касаба ташкилотлари билан тенгма-тенг муносабатларни кенгайтирмоқдалар. 20 дан ортиқ мамлакат касаба уюшмалари билан мунтазам алоқа ўрнатилди. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг МДҲ мамлакатлари касаба марказлари билан биродарлик алоқалари доимий тус олди.

Мана шу қардошлик алоқаларининг натижалари қурултой очилиши чоғида яққол кўринди. Унинг ишида қатнашиш учун 13 мамлакатдан 17 делегация Тошкентга етиб келди. Давлат ва касаба уюшмаларининг меҳнаткашлар манфаатлари йўлидаги бевосита ҳамкорлик тажрибалари уларни ғоят қизиқтирди. Қурултой мажлисларида ва юбилей тантаналарида сўзга чиққан меҳмонлар Ўзбекистон жамиятидаги барқарорлик, фуқаролар ва миллатлараро тотувлик, Ўзбекистон Президентининг бу борадаги сиёсатига юксак баҳо бердилар. Жумладан, Қирғизистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгашининг раиси Эмилбек Абакиров шундай деди:

— Бугунги кунда Ўзбекистон касаба уюшмалари меҳнаткашларнинг ғоят кучли ва жипслашган жамоат ташкилотидир. Биз қардош Ўзбекистон ҳаётида юз бераётган чуқур ўзгаришларни мунтазам кузатиб бормоқдамиз. Бизни шу нарса қувонтириб, ҳайратга соладики, сизларда мустақил миллий, демократик, ҳуқуқий давлатни барпо этиш, ижтимоий тузумни ўзгартириш, иқтисодий ислоҳотлар, бозор тизимига ўтиш чуқур ўйлаб, шошма-шошарликлар ва ҳовлиқишларсиз, ўз хусусиятингиз ва қиёфангизни, умумий тартиб, уюшқоқлик ва интизомни сақлаган ҳолда, халқнинг туб манфаатларига зарар етказмасдан амалга оширилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси дадил, изчил ва қатъият билан, энг муҳими, ташқаридан бирор бир тиқиштирувларсиз рўёбга чиқарилмоқда.

Ўзбекистонда вазият барқарор, умуман ишлаб чиқариш йўлга қўйилган ва собиқ шўро республикаларининг кўпчилигидагига қараганда тинч ва яхшироқ ҳаёт кечирилмоқда.

Бу ишларнинг ҳаммасида мустақил Ўзбекистоннинг ривожланиш йўлини тўғри белгилаб берган Президент Ислом Каримовнинг катта хизматлари яққол кўриниб турибди. Тажриба сиз танлаган йўл оқилона ва тўғри эканлигини кўрсатмоқда. Бу мустақил тараққиёт йўлига ўтган бошқа мамлакатлар учун руҳлантирувчи намуна деб ҳисоблаймиз.

Бизларнинг уч қўшни мамлакатларимиз — Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлат бошлиқлари қўшни халқлар, қардош халқлар тақдири учун ўзларининг юксак масъулиятларини ҳис этиб, Марказий Осиё минтақасида Ягона иқтисодий маконни вужудга келтириш йўлида кўп куч-ғайрат сарфлаётганликлари ҳаммамизни чинакамига қувонтирмоқда.

Улар имзолашган ғоят муҳим ҳужжатлар жуда катта тарихий аҳамиятга молик бўлиб, мамлакатларимизнинг ўзаро муносабатларида янги давр очади, иқтисодиётни ривожлантиришга, сиёсий ва маданий маконни барқарор қилишга қудратли имкон беради.

Давлатларимиз бошлиқларининг бу хайрли интилишлари, бир-бирларини англаш ва бир-бирларига янада яқинлашиш иштиёқлари касаба уюшмалари томонидан тўла маъқулланиб, қатъий қўллаб-қувватланмоқда. Дарҳақиқат, куч-ғайратларни бирлаштириш, барқарорликни сақлаш орқалигина бизлар бугунги қийинчиликларни бартараф эта оламиз.

— Ўзбекистон касаба уюшмалари шонли анъаналарга бой, — деди қурултойда табрик нутқи билан чиққан Умумхитой касаба уюшмалари Федерацияси Ижроия қўмитаси аъзоси, нефть, кимё ва тиббиёт саноати ходимлари касаба уюшмаси раиси Лю Шоужен. — Ўтган ўн йиллик мобайнида Ўзбекистон касаба уюшмалари меҳнаткашларнинг туб манфаатларини муҳофазалаш борасида самарали фаолият кўрсатдилар, шу тариқа ишчилар ва хизматчилар кенг оммасининг ишончини қозондилар.

Ўзбекистон Республикаси бизнинг дўстона қўшнимиздир, — деди сўзини давом эттириб меҳмон. Қадим-қадимлардан буён бизни машҳур Ипак йўли бирлаштириб келган. Кейинги йилларда ҳар икки мамлакат ҳукуматлари ва халқларининг биргаликдаги саъи-ҳаракатлари билан Хитой ва Ўзбекистон ўртасидаги дўстона ҳамкорлик муносабатлари янада ривожланмоқда. Ишончимиз комилки, янги ипак йўли халқларимизни янада жипслаштиради, дўстона алоқаларимиз яна ҳам кучайишига хизмат қилади.

Ҳозирги кунда касаба уюшмалари ўз сафларида 7,5 миллионга яқин аъзони бирлаштириб турибди. Меҳнаткашлар, аҳоли кенг қатламларининг энг оммавий жамоат ташкилоти бўлган касаба уюшмалари республикада амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар муваффақиятини таъминлашга катта ҳисса қўшмоқдалар. Ўз фаолиятларини ижтимоий шерикчилик асосига қуриб, улар ўз аъзолари, барча фуқароларнинг туб манфаатларига хизмат қилмоқдалар.

Қурултойда таъкидландики, ҳаётимизда рўй бераётган ўзгаришлар касаба уюшмалари иш усулллари ва услубларини ҳам янгилашни тақазо қилмоқда. Қурултойда ҳам, унга тайёргарликнинг барча босқичларида ҳам касаба уюшмалари янги Устави ва Ҳаракат дастурининг лойиҳалари кенг ва ҳар томонлама муҳокама қилинганлигининг боиси мана шунда. Бу ҳужжатларнинг қабул қилиниши билан касаба уюшмалари фаолияти янги сифат босқичига кўтарилади, деб таъкидлашди нотиқлар.

Меҳнаткашларнинг меҳнат ва ижтимоий ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини ишончли тарзда муҳофаза қилиш Федерация кенгаши, унинг раёсати фаолиятида бош йўналиш бўлиб қолди. Бозор муносабатлари шароити бу масалани кун тартибига қатъий қилиб қўйди. Улар амалга оширилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий асосини яратишда ўз иштирокларига мана шу нуқтаи назардан ёндошдилар. Меҳнаткашларнинг ҳаётий манфааатларига дахлдор барча қонун лойиҳалари ва ҳукумат қарорларини тайёрлаш, мутахассис нигоҳидан ўтказишда улар фаол иштирок этмоқдалар. Ҳозиргача ишлаб чиқилган 160 га яқин қонун лойиҳаларида уларнинг нуқтаи назарлари ўз аксини топди. Бу лойиҳаларнинг 60 дан кўпроғи ҳозирдаёқ қонун мақомини олди.

Шу кунларда Федерация кенгаши ногиронларни ижтимоий муҳофазалаш, энг кам истеъмол бюджети, энг кам иш ҳақи, истеъмолчиларнинг ҳақ-ҳуқуқларини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳаларини тайёрлашда қатнашмоқдалар.

Айни пайтда қурултойда шу ҳолат ҳам эътироф этилдики, касаба ташкилотлари қабул қилинаётган қонунларни тушунтириш, уларга оғишмай амал қилиниши устидан жамоат назоратини рўёбга чиқаришда суст иштирок этмоқдалар. Қабул қилинаётган қонунлар изчил «ишлаши»дан касаба уюшмалари ниҳоятда манфаатдордирлар. Бунинг учун касаба фаолларининг ўзлари қонунларни яхши билиб олишлари, меҳнаткашлар манфаатларини охиригача қатъий туриб ҳимоя қилишлари керак. Бу — биринчидан.

Иккинчидан, ҳисобот даврида жамоа шартномалари ва битимларнинг хусусиятлари кескин ўзгарди. Улар касаба ташкилотларининг қонуний ҳуқуқларини рўёбга чиқаришнинг асосий воситаси, ижтимоий шерикчилик қоидаларини намоён этиш шаклларидан бирига айланди. Жамоа шартномалари ва битимлар касаба ташкилотлари билан бошқарув ҳамда хўжалик идоралари ўзаро ҳамкорлигининг барча босқичларини қамраб олади, энг муҳими, кескин ижтимоий муаммоларни битишув йўли билан ҳал этиш имконини яратади.

Ҳозирги пайтда меҳнат жамоаларида йилига 30 мингга яқин жамоа шартномалари амал қилаётир. Тармоқ касаба уюшмаларининг марказий қўмиталари тегишли республика давлат ва хўжалик идоралари билан тарихий битимлари тузаётирлар. Вазирлар Маҳкамаси билан Федерация кенгаши ҳар йилги бош битимлар асосида иш олиб борадилар.

Шартномалар ва битимлар йўли билан худудлар, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликларнинг маҳаллий имкониятларини ижтимоий муаммоларни бартараф этиш, қўшимча имтиёзлар яратишга жалб этилаётганлигига доир ибратли мисоллар ҳам тилга олинди. Чунончи, Бухоро вилоятида ўқитувчилар, врачларнинг шаҳар транспортида юриш сарф-харажатлари маҳаллий бюджет ҳисобидан қопланмоқда. Энергетика ва электрлаштириш вазирлиги, Ўзбекистон саноат-фуқаро қурилиш корпорацияси ва бошқа бир қатор ташкилотларда иш ҳақини белгилаш, меҳнат таътиллари, нафақага чиқиш чоғида қўшимча имтиёзлар белгиланган. Кўпгина касаба ташкилотлари фойдадан ижтимоий эҳтиёжлар учун маблағ ажратилишига эришмоқдалар.

Бироқ, бу борадаги камчиликлар ҳам эътибордан четда қолмади. Чунончи, кўпинча шартномалар аниқ, пишиқ-пухта тузилмайди, тадбиркорлик таркибларида шартнома асосида иш юритиш механизми ҳануз ишлаб чиқилмаган, битимлар ва шартномаларнинг бажарилишини назорат қилиш таъсирчан эмас. Нотиқлар томонларнинг ўзаро муносабатлари ва вазифаларини тартибга солувчи аниқ қонун асослари ва меъёрловчи ҳужжатларни қабул қилиш вақти етганлигини таъкидлашди.

Қурултойда иқтисодиётнинг айрим тармоқларида ишлаб чиқариш пасайиши билан боғлиқ ҳолатлар ҳусусида ташвиш билан гапирилди. Бу ҳол касаба уюшмаларини ташвишга солмаслиги мумкин эмас, зеро меҳнаткашларнинг турмуш даражаси бевосита ишлаб чиқариш самарадорлигига боғлиқ. Касаба ташкилотлари маъмурият билан биргаликда, мулк туридан қатъий назар, ишлаб чиқаришни ташкил этишда фаол иштирок этишлари лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Учинчидан, меҳнатга лаёқатли барча кишиларнинг иш билан бандлиги, бозор муносабатлари шароитида ишсизликнинг олдини олиш одамларнинг меҳнат ҳуқуқларини муҳофаза қилишда асосий муаммога айланди. Ҳозирги пайтда республикада ишга жойлаштириш ва ходимларни қайта тайёрлашнинг давлат хизмати барпо этилган. Уларнинг қуйи бўғинлари барча туманлар, шаҳарлар, вилоятларда иш олиб бормоқда. Касаба ташкилотлари улар билан бандлик дастурларини ишлаб чиқиб, амалга оширишда қатнашмоқдалар. Қўшимча иш жойлари ташкил этилаяпти. Касбларга тайёрлаш курслари очилаяпти.

Бугунги вазиятлар меҳнатни муҳофаза қилиш муаммосини ҳам кескинлаштирмоқда. Мулк шаклининг ўзгариши, бир томондан, корхоналар молиявий аҳволининг ёмонлашуви, иккинчи томондан, хавфсизлик техникасига маблағ ажратишни камайтириб боришдан иборат ташвишли тамойилни келтириб чиқарди. Бундай «иқтисод қилиш» касаба уюшмаларида жиддий ташвиш туғдирмоқда. Айниқса, нефть ва газ саноати корхоналарида, деҳқончилик-саноат мажмуида, автомобиль транспорти ва қурилиш ташкилотларида, Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Тошкент ва Қашқадарё вилоятларида хавфсиз меҳнат шароитларини вужудга келтиришга эътибор суст. Хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш, ишлаб чиқаришда жароҳатланишнинг олдини олиш, касб касалликларини камайтириш ва тугатиш, атроф табиий муҳитини ишончли муҳофаза қилиш имконини берувчи таъсирчан дастурни ишлаб чиқиш ва қабул қилишни тезлатиш даркор. Қурултойда касаба уюшмаларининг жойлардаги техника нозирликлари фаолияти қаттиқ танқид қилинди. Улар асосий ҳолларда бахтсиз ҳодисаларни қайд қилиб, тафсилотини ўрганиб чиқиш билан шуғулланадилар, холос. Уларнинг олдини олишга қаратилган изчил ва собитқадам иш олиб борилмайди.

Меҳнаткашлар, уларнинг оила аъзоларига ижтимоий хизмат кўрсатишнинг аҳамияти ортиб бормоқда. Касаба уюшмаларининг 20 та санаторийси, дам олиш уйи, 200 дан ортиқ санаторий-профилакторийларида ҳар йили 450 минг киши ўз соғлигини тиклаб олмоқда. Болаларни, айниқса, Орол бўйи болаларини соғломлаштириш ва дам олдиришга катта эътибор берилаётир. Ёзги оромгоҳлар ҳар мавсумда 500 мингга яқин ўсмирни ўз бағрига олмоқда.

Шу нарса таъкидландики, жуда катта молиявий қийинчиликларга қарамасдан бу ишларнинг ҳаммаси имтиёзли асосларда амалга оширилмоқда. Улуғ Ватан уруши иштирокчилари ва уларга тенглаштирилган фуқаролар, фахрийлар, ходимларнинг кам иш ҳақи олувчи табақаларига йўлланмалар бепул берилади.

Албатта, муаммолар оз эмас. Озиқ-овқатлар нархи кўтарилиши электр, газ ва бошқа воситаларга тўловларнинг ортиши, транспорт харажатларининг кўтарилиши оқибатида йўлланмалар қиймати ортиб бормоқда. Касаба уюшмалари Федерациясининг санаторий-курорт бирлашмаси ҳамон тадбиркорлик билан суст шуғулланмоқда, бозор механизмларидан фойдаланиб, қўшимча маблағ топиш йўлидан шахдам бормаётир. Санаторий курорт муассасаларини ривожлантириш мақсадида давлат дастурини ишлаб чиқиш ва амалга оширишни тезлаштириш даркор. Янги оромгоҳ масканлар барпо этилиши, бой минерал манбалар ва тиббий-иқлим шароитларидан инсон саломатлиги йўлида фойдаланишни кенгайтириш вақти келди. Дастур шифо масканларини моддий-техника ва молиявий таъминотини тўла қамраб олиши керак.

Касаба уюшмалари спорт мактабларида тарбияланган спортчилар Ватан шон-шарафини турли халқаро ва минтақавий мусобақаларда муносиб ҳимоя қилмоқдалар.

Афсуски, молиявий аҳволнинг ёмонлашуви оқибатида кейинги йилларда касаба ташкилотларининг спорт базаларида шуғулланаётган спортчиларнинг чорак қисми, спорт мактаблари ўқувчиларининг учдан бир қисми машғулотларга қатнаша олмаётир.

Касаба уюшмаларининг маданий-оқартув муассасаларида ҳам аҳвол шундай. Касаба клублари, маданият уйлари, кутубхоналари бирин-кетин ёпиляпти, бадиий ҳаваскорлик жамоалари ўз фаолиятини тўхтатиб қўймоқда. Бу касаба ташкилотлари ишидаги қоплаб бўлмас йўқотишлардир. Олий Мажлис сессиясида ҳам, касаба фаоллари ва фахрийлари билан учрашувда ҳам Президентимиз Ислом Каримов маънавий-ахлоқий тарбия масалаларига алоҳида тўхталиб ўтганлиги бежиз эмас. Бозор муносабатларига ўтиш асносида одамларнинг маънавий қашшоқлашувига йўл қўйиб қўйсак, келажак бизни асло кечирмайди. Худди шу боис касаба ташкилотлари бу муассасаларни молиявий ва моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш йўлларини топишлари керак.

Қурултой қатнашчилари касаба уюшмаларининг мулкий ва молиявий муаммоларини синчиклаб таҳлил қилиб чиқишди. Бу тушунарли, албатта. Молия интизомининг бўшашиб кетганлиги, маблағларни бошқариш сербўғин тус олганлиги оқибатида касаба уюшмаларининг маблағи сочилиб кетишига йўл қўйилмоқда. «Касаба банк» иши жиддий такомиллаштирилишга муҳтож. Банк фаолияти ва тижорат ишлари ҳисобига касаба уюшмалари молиявий имкониятларини кенгайтириш пайти келди. Тижорат таркиблари — «Меҳри нур», «Меско» ҳиссадорлик суғурта компаниялари, «Касабасервис» қўшма корхонаси ишларини фаоллаштириш керак.

Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши Матбуот ва ахборот шўъбаси.

Оламда нима гап?

ЯДРОВИЙ ҚУРОЛЛАРНИ ТАРҚАТМАСЛИККА БАҒИШЛАНГАН АНЖУМАН

Миср Араб Республикаси Президенти Ҳусний Муборак ташаббуси билан Яқин Шарқда ядровий қуролларни тарқатмаслик масаласига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Миср ядровий қуролларни тарқатмаслик ҳақидаги халқаро шартномани имзолаш тўғрисидаги фикрини ўзгартирмайди, деди у журналистлар саволларига жавоб қайтарар экан. Ушбу масалада Исроил ҳукумати билан ҳам музокаралар олиб борилмоқда. У Исроил давлати мазкур шартномани имзоламаса-да, яқин икки йил ичида уни имзолаш мажбуриятини ўз зиммасига олиши кераклигини таъкидлади.

ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШГА ЧАҚИРДИ

Франция ҳукумати БМТ Хавфсизлик Кенгашини Бурунди давлатидаги фуқаролар урушининг олдини олишда Европа Иттифоқи билан ҳамкорлик қилишга чақирди.

Франция Ташқи ишлар вазирлиги вакилининг айтишича, Бурундида яшаётган француз фуқаролари зудлик билан эвакуация қилиниши керак. Айни пайтда ушбу мамлакатда Франциянинг 500 нафар фуқароси истиқомат қилади.

НИЛЬС ПЕТЕРСЕННИНГ ФИКРИЧА...

«Болтиқбўйи ҳудудида барқарор тинчлик бўлиши учун мазкур ҳудуддаги давлатлар бир неча йил ичида Европа Иттифоқига ва НАТО блокига қўшилиши керак». — Дания ташқи ишлар вазири Нильс Петерсен Вашингтонда АҚШ ва Европа дипломатларига шу фикрни билдирди.

Данияда чиқадиган «Политикен» газетасининг хабар беришича, Нильс Петерсен, ўз мамлакати ана шу мақсаднинг амалга ошиши учун ҳаракат қилишини таъкидлаган.

НАТИЖАНИ САЙЛОВ КЎРСАТАДИ

Африка қитъасидаги 2,5 миллион аҳолига эга бўлган Бенин давлатида кўп партиялилик асосида парламент сайлови бўлиб ўтмоқда.

Маҳаллий кузатувчиларнинг фикрича, мазкур сайлов натижалари, халқ кейинги пайтда мухолиф партиялар танқидига учраётган президент сиёсатини қай даражада қўллаб-қувватлашини ҳам кўрсатиб беради.

БАНКЛАР САРМОЯЛАРИ БИРЛАШМОҚДА

Япониянинг йирик банкларидан бўлмиш «Мицубиси Гинко» ҳамда Токио банки ўз сармояларини бирлаштиришга аҳд қилди.

Янги банкнинг номи «Токио-мицубиси гинко», деб аталадиган бўлди. Мазкур банкнинг умумий сармояси 44 триллион иенни (450 миллиард доллар атрофида) ташкил қилади.

ТАБРИК

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кимёвий қуролларни тақиқлаш бўйича комиссияси Тожикистонга табрик мактуби йўллади.

Мактубда Тожикистон жаҳондаги «Кимёвий қуроллар ишлаб чиқариш ва тарқатишни тақиқлаш тўғрисидаги конвенсия»нинг шартларини тўла бажарган йигирманчи мамлакат экани алоҳида қайд этилган.

АМАЛИЙ ЁРДАМ

Тожикистон билан Европа Иттифоқи ўртасида ўзаро ҳамкорлик тобора кенгаймоқда. Яқинда Тожикистон ҳукумати билан Европа Иттифоқи ўртасида янги битим имзоланди.

Унда Европа Иттифоқининг мамлакатга 4,5 миллион ЭКЮ миқдорида қарз бериши ва кўплаб соҳалар бўйича мутахассислар тайёрлашда ёрдам кўрсатиши қайд этилган.

• Ҳуқуқий ислоҳот

ИЗЧИЛЛИК ВА УЙҒУНЛИК ДАРКОР

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг эълон этилиши ва мамлакатимизда бозор муносабатлари тизимини шакллантириш ижтимоий ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида ҳуқуқий ислоҳотни амалга оширишни вазифа қилиб қўйди. Бу жараён қонунлар, қонун ости ва бошқа меъёрий ҳужжатларни нафақат мазмунан янгилаш, балки мутлақо янги қонунлар ишлаб чиқилишини талаб қилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши, республика Президенти ва Вазирлар Маҳкамасининг қонун ва меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқиш соҳасидаги фаолияти бу борада ғоят сермаҳсул ва самарали бўлди. Мамлакатимизда давлат мустақиллигини таъминловчи сиёсий ислоҳот муваффақиятли амалга оширилди.

Бозор иқтисодиёти тизимининг ҳуқуқий асослари деярли шакллантириб бўлинди. Бу борада халқаро-ҳуқуқий ҳужжатлар ва ривожланган мамлакатлар қонун ҳужжатлари ўзига хос андоза вазифасини ўтади. Улардан ижодий фойдаланилди. Айни вақтда юртбошимиз таъкидлаганидек, Ўзбекистон бозор муносабатларига ўтишда ўзига хос, ўзига мос йўлни танлаб олди... Шу сабабли ҳам бошқаларга кўр-кўрона эргашиш, айнан нусха кўчиришдан фойдаланилмади. Худди шу сабабли ҳам ҳуқуқий ислоҳотда асосий оғирлик мамлакатимизнинг реал имкониятлари, шарт-шароитлари, урф одатлари ва анъаналарига мос келувчи тартиб ва меъёрларни шакллантириш соҳасига тушди.

Ҳуқуқий ислоҳот ҳаётнинг ҳамма соҳаларини қамраб олгани сабабли уни амалга оширишга турли бўғинлардаги давлат тузилмалари ва муассасалари жалб этилди. Бу табиий зарурият бўлиб, маълум меъёрларни шу соҳанинг билимдонлари ва мутахассислари томонидан шакллантиришни ва тўғри ечимларни ишлаб чиқишни таъминловчи омил бўлди. Бироқ бу ҳолат ҳуқуқий ислоҳотда изчиллик ва уйғунликни, айрим жузъий бузишларни келтириб чиқарди. Бу «маҳкама ҳуқуқ ижодкорлигига» илгаритдан хос бўлган нуқсон — ўз манфаатларини алоҳида, имтиёзли равишда мустаҳкамлаб қўйишга интилиш оқибатидир. Масалан, 1993 йил 7 майда қабул қилинган «Ҳаво кодекси»да мамлакат ичкарисидаги ташишларда ҳуқуқи бузилган ёки зарар етказилган шахс ҳуқуқларини тиклаш ва зарарларни ундириш бўйича талаб қўйишда қисқартирилган муддатлар белгиланган ва бинобарин, бу авиация корхонасининг ўзига хос имтиёзли ҳолатини мустаҳкамлайди. Етказилган зарарни ундириш миқдори ҳам йўқолган ёки камомад қилинган юкнинг эълон қилинган қиймат миқдорида белгиланган. Бунинг устига юк ташувчи эълон қилинган қийматдан юқорилигини исботласа ҳақиқий қиймат миқдорида зарарни тўлайди, акс ҳолда эса бундай қоида йўқ. Ҳолбуки Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексида (231-м) етказилган зарар ҳар доим тўла ҳажмда тўланиши шартлиги кўрсатилган. Бундай зиддиятлар баъзи қонунларда ҳам афсуски, мавжуд. 1993 йил 7 майда қабул қилинган «Ахборотлаштириш тўғрисидаги» Қонун муаллифлик ҳуқуқи ва патент ҳуқуқи меъёрлари билан тартибга солинадиган муносабатларга тааллуқли эмас. (2-м), деб кўрсатилгани ҳолда ЭҲМ учун дастурга муаллифлик ҳуқуқи (31-модда) ва мулкий ҳуқуқ (32-модда) ҳақида меъёрларини белгилайди. Ҳолбуки бу масалалар бутун дунёда — интеллектуал мулк бўйича халқаро конвенцияларда ва Ўзбекистон Республикаси қўшилган ГАТТ (савдо ва тарифлар ҳақида бош битим) ҳужжатларида ҳам муаллифлик ҳуқуқи таъсири доирасида бўлиши аллақачонлар белгилаб қўйилган ва барча ривожланган давлатлар қонунлари шунга мос келади. Тўғри, юқоридаги нуқсон 1994 йил 6 майда қабул қилинган электрон ҳисоблаш машиналари учун яратилган дастурлар ва маълумотли базаларнинг ҳуқуқий ҳимояси тўғрисидаги Қонун қабул қилиниши билан тузатилгандек бўлди. ЭҲМ учун дастурлар яратиш, уларнинг ҳуқуқий ҳимояси ва фойдаланиш билан боғлиқ муносабатлар яна муаллифлик ҳуқуқи таъсири доирасига киритилди. Бироқ ҳозиргача Ахборотлаштириш ҳақидаги қонунга ўзгартиришлар киритилгани йўқ. Бинобарин, ҳозирги кунда бу қонуннинг 31, 32-моддалари, ЭҲМ дастурлари ва маълумотлар базаларининг ҳуқуқий ҳимояси тўғрисидаги Қонуннинг 4, 8-моддалари ўртасидаги зиддият (коллизия) мавжуд. Бу ҳар иккала қонуннинг ишлаб чиқилишида бошқа-бошқа маҳкамалар ва уларнинг мутахассислари етакчи роль ўйнаганлиги ва ҳар бири қонунларда ўз маҳкамавий манфаатлари устиворлигини мустаҳкамлаб қўйишга интилганлигидан яққол далолат беради.

Ҳуқуқий ислоҳотда изчиллик ва уйғунликни таъминлашда умумий таъсир кучига эга асосий қоидаларни белгиловчи кодекслар билан айрим соҳаларни тартибга солувчи «хусусий» қонунлар ўртасидаги нисбат ва мазмунан мувозанатни тўғри белгилаш ўта муҳим аҳамиятга эга. Айниқса, бу тенг ҳуқуқий субъектлар ўртасидаги мулкий ва номулкий муносабатларни тартибга солувчи Фуқаролик Кодекси билан мулкий муносабатларнинг айрим соҳаларини тартибга солувчи амалдаги қонунлар ўртасида узвий боғланиш, мантиқий мувофиқлик ва мазмуний яхлитликни таъминлашга алоҳида эътибор бермоқ лозим.

Омон ОҚЙЎЛОВ,
ҳуқуқ фанлари номзоди.

• Аҳволинг қалай, фермер?

ЯХШИ НИЯТ АМАЛГА ОШАДИ

Бундан тўрт йил аввал Новхос қишлоғида Машариф Қаландаров фермер бўлармиш, деган гап тарқалди. Биров ёши элликдан ошди, тажрибаси етарли, эплаб кетади деса, яна бирови елка қисиб қўярди. Дарвоқе, фермер номини олиш унга осон бўлмади.

У пайтда фермер бўламан деганлар бармоқ билан санарли, янгиликка тўсиқ бўладиган раҳбарлар эса етарли эди. 1990 йили анча қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Фермер хўжалиги учун ер олиш, маблағ, омухта ем масалаларини ҳал этиш осон бўлмади. Ўзи иқтисодчи эмасми, дастлаб бор имкониятларини, сарф-харажатларни хомчўт қилди. Бир-биридан серғайрат, билимли ўғиллари, келинлари ўзига мустаҳкам таянч бўла олишини хаёлидан ўтказиб, таваккал билан эмас, қатъий ишонч билан иш бошлади. Ўз маблағини жамлаб, давлатдан яна 35 минг сўм ссуда олди. Шу тариқа «Наврўз» фермер хўжалиги ташкил топди. Йил охирига бориб 8 тонна сут, 3 тонна гўшт етиштириб давлатга сотди. Бу билан фермерлар фақат ўз манфаатларини кўзлашяпти, бойлик орттиришмоқчи, деб гап-сўз тарқатиб юрган баъзи бировларни уялтириб қўйди.

Кейинги йили фермер моллар сонини 30 бошга етказди. Гўшт, сут етиштириш режаларини бажарди. 1992 йили эса сут сотиш 52 тоннага, гўшт 10 тоннага етди.

Фермер хўжалигининг муваффақиятлари йилдан-йилга ортиб бораверди. Катта йиғинларда номи тилга олинадиган бўлди. Қишлоқнинг биринчи фермерига эргашадиганлар ҳам кўпайди. Ҳозир унинг ўнлаб издошлари бор. У бу ютуқларга тежамкорлиги, оқилона иш юритиши, даромаддан ўринли фойдаланиши туфайли эришди.

Ўтган йили ихтиёрига берилган 15 гектар майдоннинг ҳар қаричидан унумли фойдаланиш мақсадида 3,5 гектарга оқжўхори, 5 гектарга шоли, 3 гектарга пахта экишди. 3,5 гектар майдонда эса беда парвариш қилинди. Асосий ишлар техника зиммасига юклатилди. Кузга бориб, шолидан 90 центнердан, пахтадан эса 41 центнердан ҳосил олинди. Бедазордан 48 тонна беда ғарамланди. Оқжўхори поясидан 210 тонна озуқа тайёрланди. Шолипоядан чиққан сомон ҳам молларга озуқа бўлди. Шартнома асосида етиштирилган пахта ҳосили ҳисобига ҳалигача омухта ем олинаяпти.

Ердан тўғри фойдаланиш натижасида қорамоллар туёғи ҳам, маҳсулот етиштириш ҳам кўпайди. Қорамоллар 60 бошга етди. 52 тонна сут, 12 тонна гўшт етиштирилиб, давлатга сотилди. Олинган даромад фермер хўжалиги фаолиятини кенгайтиришга сарфланди. 200 бош қорамолга мўлжалланган молхона қад ростлади, 200 тонна омухта ем сиғадиган омбор ҳам қурилди. Чорвадорлар учун махсус хоналар ҳам бор. Хўжаликка 2 километр масофадан сув қувурлари тортилди. Қўралар ва молхонага электр чироқлари ўрнатилди.

Буларга озмунча маблағ кетадими? Қурилиш ташкилотлари бу ишларни 1 миллион сўмга баҳолашган. Лекин Машариф ака буларга 300 минг сўмгина сарфлади. Қандай қилиб? Қаловини топса бўларкан. Биноларнинг деворлари ғишт ўрнига лойдан — пахса билан тикланди. Томини ёпишда ёғоч-тахта ўрнига металл ашёлар ишлатилди. Ёғоч-тахта анқонинг уруғи бўлган Хоразмда металл топиш осонми? Бу борада унга қорақалпоғистонлик ва туркманистонлик биродарлари беғараз ёрдам беришди.

Фермернинг бу йилги режалари катта. Наслдор қўйлар сотиб олиб, қўйчиликка асос солмоқчи, имкониятига яраша паранда боқмоқчи. Ҳозир унинг 50 қути асалариси бор. Асал етиштиришни кўпайтиришни мўлжал қилган. Хуллас, эл дастурхонини тўкин қилишга ҳисса қўшадиган ниятлари ҳали кўп.

О. РАҲИМОВ,
Ж. ЖУМАНИЁЗОВ,
Хонқа тумани, А. Навоий номли жамоа хўжалиги.

СУРАТЛАРДА: 1. (юқорида, чапдан) фермернинг ўғиллари Ҳамиджон ва Исломжонлар. 2. «Наврўз» фермер хўжалиги раҳбари Машариф Қаландаров. 3. Фермернинг туркманистонлик чорвадор дўсти Жумабой Ражабов. 4. Чорвадорлар: 71 ёшли Солай бобо Машарипов ва Баҳодир Қаландаров. 5. (пастдан ўртада) чорвадор Полвонбой Сафоев. 6. Фермер хўжалиги ҳаётидан лавҳалар.

Ш. ИБРОҲИМОВ
олган суратлар.

• Бу ҳақда сессияда гапирилган эди

БУГУНГИ кунда Самарқанд бозорларида гўштнинг «олди» 25 сўм. Давлат дўконларида ундан 10-15 сўм қиммат. Нега бундай? Яқин йилларда дўконлардаги маҳсулотлар бозорлардагидан икки-уч ҳисса арзон эди-ку? Гўшт етиштирувчи йирик корхоналарда тадбиркорлик ва ташаббускорлик сустлигининг оқибатими бу?

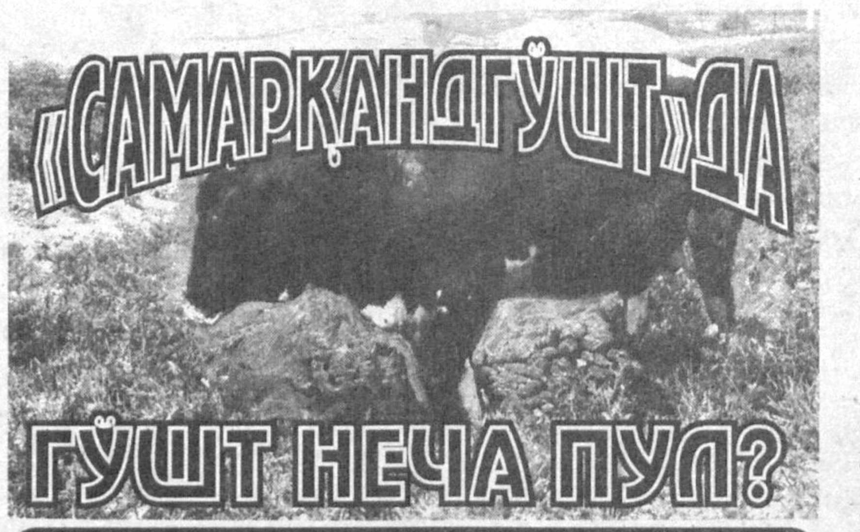

Ёки ушбу корхонада маҳсулот таннархи ошиб бораётгани ҳақида

«Самарқандгўшт» ҳиссадорлик жамияти жамоаси фаолияти мисолида бу саволга жавоб топиш мумкин. Илгари Жомбой гўшт комбинати деб аталган бу жамоанинг ҳиссадорлик жамиятига айлантирилганига мана бир йил бўлаяпти. У «Самарқандгўшт» ҳиссадорлик фирмаси таркибига асосий корхона бўлиб кирди. Бу билан жамоада тадбиркорликка кенг йўл очилиши, эркин меҳнат қилишга шароит яратилиши керак эди.

Аммо кейинги ўн йилдан буён бажарилмаётган режалар 1994 йилда ҳам уддаланмай, ҳатто олдинги йилларга нисбатан анча пасайиб кетди. 1995 йилнинг дастлабки ойида хомашё етишмаслиги оқибатида бир неча цех ҳафталаб тўхтаб қолди.

— Биз учун бирламчи хомашё — тирик мол, — дейди жамият раисининг ўринбосари Ҳусен Маматқулов. — Аммо кейинги пайтларда хўжаликлардан, бўрдоқичилик пунктларидан мол олиш ниҳоятда қийин. Сабаби — мол боқиш оғирлашиб бораяпти. Озуқа етиштириш, айниқса, ем қимматга тушаяпти. Шу боис молларнинг нархи ошиб кетаяпти. Айрим ҳолларда қиммат бўлсаям топилмаяпти. Шу боис январь ойида 140 тонна гўшт чиқардик, холос. Авваллари йиллик режанинг ярмидан ортиғи дастлабки ойда бажариларди. Ҳозир йиллик режа эндигина ўн фоиздан ошди. Нарх-наводаги ўзгаришлар ҳам оёғимиздан тортаяпти. Масалан, январь ойида бир килограмм гўштни 21 сўм 47 тийиндан сотган бўлсак, февраль ойининг дастлабки кунларида 29 сўм 60 тийинга чиқиб кетди.

Раис ўринбосари нархнинг ошиб бораётганлигини таннарх билан боғлайди, кейинги келтирилган молларни гўшт ҳисобида ҳар килограммини тирик вазнда ўн тўрт сўмдан сотиб олишибди. Етиштирилаётган ҳар килограмм маҳсулот 28 сўм 98 тийинга тўғри келаяпти. Демак, жамиятга бир килограмм гўштдан 62 тийингина фойда қолаяпти. Албатта, бу даромад билан «яшаш» қийин.

Лекин бу ерда кишини бошқа нарса ўйлантиради. Наҳотки, корхона маҳсулоти бозор маҳсулотидан қимматлигича қолаверса? Нархни ким белгилайди?

— Ўзимиз, — дейишади жамият раҳбарлари. — Аммо вилоят молия бошқармасининг нарх-наво бўлими ва «Самарқанд» ҳудудий савдо-ишлаб чиқариш концерни раҳбарлари билан келишган ҳолда. Биз ҳеч қандай қонун-қоидалардан четга чиқиб кетаётганимиз йўқ. Ҳаммаси рисоладагидек.

Ҳа, аслида шундайга ўхшайди. Лекин масалага чуқурроқ ёндошилса, ҳаммаси аён бўлади-қолади. Чунки, корхона маҳсулоти очиқ бозорга чиқарилгудек бўлса, аҳоли уни харид қилмаслиги аниқ. Сабаби 29 сўм 60 тийин қилиб белгиланган бир килограмм гўшт устига савдо корхоналари томонидан 30 фоиз устама қўйилади. У 8 сўм 88 тийин эканлигини назарда тутадиган бўлсак, гўштнинг сотилиш баҳоси 38 сўм 48 тийинга тўғри келади. Шундай бўлгач, одамлар, албатта, бозорни афзал билишадида. Сифат масаласида ҳам бозордаги гўшт харидоргирроқ.

«Унда жамият гўштни кимга сотаяпти?» деган савол туғилиши мумкин. Жамият чиқараётган маҳсулотининг асосий қисмини савдо ва давлат бюджетидаги корхона ва ташкилотларга аввалдан тузилган шартномалар асосида жўнатмоқда. Яна савол туғилади: «Бу корхоналар нега бозордан эмас, қиммат бўлса ҳам жамиятдан олишади?» Жавоб эса оддий: ўртада шартнома бор, ташкилот ва корхоналар вақтида пул ўтказишмаса ҳам маҳсулот олиш имкониятига эга. Чунки, жамият ўз маҳсулотларининг асосий қисмини узоқ вақт ушлаб туролмайди, сифати бузилади. Ана шу тутум туфайли жамиятнинг кўпгина савдо ташкилотлари билан орани «очиқ» қилиб олиши мушкул бўлаяпти.

Корхона ҳиссадорлик жамиятига айлантирилганда ишчи ўринларини қайта кўриб чиқишга тўғри келди. Аммо қисқариш бўлмади. «Ортиқча» одамлар ички ишлар бўлими соқчилик бўлинмасининг корхонадаги қоровуллари сафига, янги ташкил этилган фирма дўконларига жойлаштирилди. Шундай қилиб ҳозир ҳам корхонада илгаригидек, 360 киши ишлаяпти. Шулардан фақат икки юзга яқини маҳсулот ишлаб чиқаради. Эллик беш киши боғчада ишлайди.

Бугунги кунга келиб 360 кишига иш топиб бериш мушкуллашиб қолди. Январь ойида тайёрланган ҳамма маҳсулот бор-йўғи беш иш кунига тўғри келар экан. Демак, мантиқан айтиш мумкинки, жамоа 25 кун ишсиз ўтирган. Ўтган йилнинг якунига кўра жамиятда ўртача иш ҳақи 240 сўм бўлган. Шу йилнинг январида эса 150 сўмга тушиб қолди. Бу ҳолга нима дейиш мумкин? Хомашё йўқлиги учун ишчи айбдор эмаску ахир...

Корхонадаги энг асосий муаммо — мол келтириш. Ўша молни олиш учун, албатта, маблағ керак. Лекин бор маблағдан ҳам унумли фойдалана билмаслик нархнинг ошиб, иш суръатининг пасайишига олиб келаяпти. Жамиятнинг ҳисобида ҳозир бир миллион сўмга яқин пул бор. Аммо саноат-қурилиш банкининг Темир йўл бўлими банкда пул йўқлигини рўкач қилиб, бу маблағни тегишли жойларга кўчиришга тўсқинлик қилаяпти.

Хуллас, муаммолар кўп. Яқинда иш бошлаган пойабзал цехида хомашё етарли эмас. Колбаса тайёрлаш учун масаллиқлар етишмайди. Деҳқон-фермер хўжаликлари билан шартномалар тузишга ҳаракат қилинаяпти-ю, аммо улардан мол сотиб олишга маблағ етишмайди. Жамоанинг ишлашдан кўра бекор туриши кўп. Аммо шу нарса аниққи, бу муаммоларни четдан биров келиб ҳал қилиб бермайди. Маҳсулот нархини туширишга ҳаракат қилиш, ишчиларнинг моддий шароитини яхшилаш, арзон хомашё топиш ҳамма-ҳаммаси жамият раҳбарларининг ташаббус ва тадбиркорлигига боғлиқ. Улар ишни ўнглаш чорасини топмас эканлар, бозор муносабатлари дея аталмиш шиддатли оқим ҳиссадорлик жамиятини ҳадемай ишлаб чиқариш майдонидан четга суриб қўйиши ҳеч гап эмас. Чунки, корхона мулки давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусийлаштирилган, энди улар ўз тақдирларини ўзлари ҳал этишлари керак. Ҳалиям «Самарқандгўшт» ҳиссадорлик жамияти бахтига унинг маҳсулотини харид қилувчи давлат таъминотидаги ташкилотлар бор. Эрта-индин уларнинг ҳам янгича тутумга ўтиб, бозор муносабатлари талаблари асосида ишлай бошлашларига шубҳа йўқ. Ўшанда бу ҳиссадорлик жамиятининг кун кўриши янаям қийинлашади. Агар корхона раҳбарлари «биз кўрган зарарни ҳар қандай шароитда ҳам давлат қоплаб боради», деб ўтиришган бўлишса, қаттиқ янглишадилар. Президентимиз Олий Мажлиснинг биринчи сессиясида сўзлаган нутқида, «Раҳбарларнинг ўз масъулиятини, уларга берилган ваколатларни англаш, изланиш, ташаббускорлик, тадбиркорлик руҳи билан яшаш ва курашиш — бугунги куннинг энг долзарб масаласидир», деганида айнан шу масалани назарда тутган эди. Негаки, бугун шундай бир даврки, бир сония бўлсин замондан ортда қолиш бутун қилинган меҳнатни йўққа чиқаради: қолоқлик ботқоғига ботиради.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
А. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

ЎЗБЕКИСТОНЛИКЛАР БУЮРТМАСИ БЎЙИЧА АМЕРИКАЧА УЙЛАР !

Хусусий уйларни қуриш бўйича Американинг жаҳонга машҳур Select-Homes international-Digol int ikc фирмаси Ўзбекистон Республикасига мафтункор лойиҳалар асосида тайёрланган шинам уйларни қисқа муддатда, арзон баҳода етказиб беришга тайёр.

Сиз буюртма бериб, пулини тўлаганингиздан сўнг 90 кун ўтгач, бир, икки ва уч қаватли бетакрор кўринишли бу уйларнинг эгаси бўласиз.

Select-Homes international-Digol int ikc фирмаси Калифорния, Япония, Россияда ҳам қурилган, монтаж қилинган уйларнинг асосий етказиб берувчиси ҳисобланади.

Барча уйлар "Аляска" типидаги конструкция асосида ўта мустаҳкам, совуқ ўтмайдиган ва зилзилабардош /10 балгача/ хусусиятларига эга.

Барча лойиҳадаги уйларнинг экологик тоза ва ёнғинбардошлигини тасдиқловчи халқаро сертификатлари бор. Сизга маъқул бўлган уйнинг иситиш ва совутиш тизимлари алоҳидадир. Бундан ташқари уй тўпламига сантехника ускуналари ва ошхона мебеллари тўплами ҳам киради.

Ҳурматли жаноблар !

Мабодо, сиз юқори сифатли, халқаро андозаларга мос уй-жой эгаси бўлишни истасангиз бизга мурожаат қилинг. Биз қўйган нарх Европа-Америка, ҳатто Россиядаги баҳолардан анча арзонлигини унутманг. Ажойиб ҳовлининг эгаси бўлишингиз учун Сизга ер ҳам керакку.

Барча масалалар бўйича Тошкентдаги 56-80-38 телефонга соат 9.00 дан 18.00 гача шанба ва якшанба ташқари қўнғироқ қилинг.

"Рустамбанк"

универсал тижорат банки тугатилиши муносабати билан аҳоли жамғармалари ***"Стройкоммербанк"нинг*** омонат кассасига ўтказилди.

Жамғармангизни олиш масаласида қуйидаги манзилга 1995 йил 1 апрелдан сўнг мурожаат қилишингизни сўраймиз:

Тошкент шаҳри, Абай кўчаси, 6-уй, 5-қават, ёнингизда паспортингиз бўлиши шарт.

ДИҚҚАТ !

"Хусусийлаштириш миллий инвестиция жамғармаси" ўз акционерларига ўзининг янги ҳуқуқий манзилини маълум қилади:

Тошкент ш., Мустақиллик майдони, 6, 3-қават.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси тизимидаги биринчи босмахона директори А. А. Мажидхўжаевга онаси
Муҳаббат ОРИПОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбексавдо» ассоциацияси ва «Савдогар» республика савдо-ишлаб чиқариш фирмаси жамоалари «Савдогар» РСИЧФ бош директори У. Ориповга онаси
Муҳаббат ОРИПОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Ўзбексавдо» давлат уюшмаси бошқаруви ва жамоаси «Савдогар» фирмасининг раҳбари Улуғбек Ориповга онаси
Муҳаббат ОРИПОВАнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент»Учқун» ҳиссадорлик жамияти шу жамиятнинг тижорат бўйича раис муовини С. Ғиёсовга падари бузруквори
СИДДИҚХЎЖА отанинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

ДУШАНБА, 3

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Яхшиларга эргашиб...»
18.45 «Таълим — мустақиллик пойдевори».
19.15 Футбол шарҳи.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фармон ва ижро».
20.15 «Рақслар гулдастаси».
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Насрулло Қобил. «Амир Музаффар». Видеоспектакль. 1-қисм.
22.45 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Нефтчи» — «Нурафшон».
23.35 — 24.00 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Экология ва ҳаёт».
19.30 «Деҳқон ҳиммати».
20.00 «Само остидаги юлдузлар».
20.40 — 21.50 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Зор-интизор». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Ишбилармон».

«ОМАД» таништиради:

19.15 «Совға».
19.45 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
20.05 Жаҳон географияси.
20.55 Эълонлар.
21.00 Видео—«О».
22.40 Эълонлар.
22.45 «Курьер».
23.05 «...яна об-ҳаво ҳақида».
23.15 «Постфактум».
23.20 — 23.45 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 «Шеърият альбоми».
18.20 «Шаддод Роза». Телесериал (Мексика).
19.00 «Агар...» Кўрсатувни В. Познер олиб боради.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 А. И. Солженицин билан учрашув.
21.05 «Дюраннинг қарғиши». Телесериал. 3-фильм.
22.00 Владимир Максимовни хотирлаб...
22.40 — 23.15 «Барча юлдузлар» кабареси.

СЕШАНБА, 4

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 «Баҳорги олимпиада ёки Хор бошлиғи». Бадиий фильм.
9.10 «Халқ хизматида». Телефильм.
9.30 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз».
10.00 Немис тили.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
11.00 «Тадбиркорлик мактаби».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё.
12.00 — 14.00 «Умидлар йили». Видеоканал.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.25 «Тараққиёт».
18.55 «Гул кўп, чаман кўп».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хотира». Ўзбекистон халқ ёзувчиси Шуҳрат.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 «Мусиқий қадриятларимиз». «Мерос» халқ чолғулари ансамбли (Андижон).
22.15 Насрулло Қобил. «Амир Музаффар». Видеоспектакль. 2-қисм.
23.25 — 23.50 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Мультфейерверк».
18.55 «Жаҳон ҳайвонот боғлари».
19.15 Янгиликлар.
19.20 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.05 Видеогид.
20.25 «Теле-ателье-шоу».
20.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.15 «Кинонигоҳ».
22.55 — 23.15 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Бозор иқтисоди сабоқлари».
19.25 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.25 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.45 «Менинг маҳаллам».
21.30 «Ўзбекистон — ҳамкорлик йўлида».
22.10 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.20 — 23.00 «Барча юлдузлар». Билли Холидей.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.00 — 8.00 «Телетонг».
18.00 «Тиғиз пайт».
18.20 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.00 «Мавзу».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.45 Ғалабанинг 50 йиллигига. «Тирикларни чорлайман...» «Тўртинчи». Бадиий фильм, («Мосфильм», 1972 й.).
22.05 «Талқин».
22.25 — 22.55 «Гол».

ЧОРШАНБА, 5

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 «Коинот гражданлари». Бадиий фильм.
9.05 «Кафолат».
9.30 «Диёр тароналари». Концерт.
10.00 «Кичкинтой» студияси. «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника.
12.00 — 14.00 «Ёшлик» видеоканали.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари».
18.40 «Нон таъми».
19.00 «Тилга эътибор...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Спорт хабарномаси.
20.05 «Хонанда билан учрашув». Козим Қаюмов.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Сирдарё вилояти.
22.10 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Ҳур қизлар». Бадиий фильм. 1-серия.
23.45 — 00.10 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Шоҳсупа сари» (рус тилида).
19.00 «Ёнингдами, дўстим...»
19.15 «02» тўлқинида.
19.40 «Тошкент оқшомида».
20.40 — 22.20 «Кинематограф».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Баҳор манзаралари».
19.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

«ОМАД» таништиради:

20.20 — 23.20 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.00 — 8.00 «Телетонг».
18.00 «Тиғиз пайт».
18.20 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.00 1995 йил қўшиқлари.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.50 «Оила бахт-саодати учун». Телевизион бадиий фильм.
22.20 «Талқин».
22.40 — 23.00 «Джаз мусиқаси оламида».

ПАЙШАНБА, 6

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 «Бувам, Килиан ва мен». Бадиий фильм.
9.20 «Беллашув». Телефильм.
9.30 Инглиз тили.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Оқар дарёлар».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
11.00 «Саломат бўлинг!»
11.20 «Ҳайкалтарош». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
12.00 «Ҳуқуқингизни биласизми?»
12.20 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Фахрийлар — фахримиз».
13.10 «Анбар Отин». Таваллудининг 125 йиллигига бағишланади.
13.55 — 14.25 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Чаман» гулдастаси.
18.35 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
19.10 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-шоу». Телетанлов ўйинлари.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 «Миллионлар минбари».
22.10 «Бир жуфт қўшиқ».
22.20 «Ҳур қизлар». Бадиий фильм. 2-серия.
23.55 — 00.20 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Омад» тақвими.
18.35 «Кўнгил».
18.40 «Жозиба».
19.00 «Бир шингил ҳангома».
19.10 «Ишингиз бароридан келсин!»
19.25 «Муҳаббатга ошно қалблар».
19.45 «Теле-ательe-шоу».
19.55 Видео янгиликлари.
20.20 Янгиликлар.
20.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.50 — 23.10 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Кашф этилаётган имкониятлар».
19.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.35 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.35 «Қалб ҳарорати».
22.15 — 23.45 Футбол. Чемпионлар лигаси. Ярим финал. «Пари-Сен-Жермен» (Франция) — «Милан» (Италия). Франциядан кўрсатилади.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.00 — 8.00 «Телетонг».
18.00 «Тиғиз пайт».
18.20 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.00 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатуви.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.50 Футбол. Чемпионлар лигаси. Ярим финал. «Бавария» (Германия) — «Аякс» (Голландия). Германиядан кўрсатилади.
21.30 — 21.40 «Талқин».

ЖУМА, 7

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 «Дон-Кихотнинг фарзандлари». Бадиий фильм.
9.05 «Ҳуррият Исроилова куйлайди». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»)
9.35 «Баҳорги юмушлар».
10.00 Ёшлар билан юзма-юз.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Немис тили.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология.
12.00 «Болалар меҳмонхонаси».
12.30 — 13.20 «Ўзингни эр билсанг...»
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.20 «Сиҳат-саломатлик». Жаҳон саломатлик кунига бағишланади.
18.55 «Бугунги Индонезия».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Жаҳон киносининг 100 йиллигига. «Аср мўъжизаси». Кинокўрсатув.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Мақом кечаси.
22.20 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Тақдир эшиги». Бадиий фильм.
23.35 — 24.00 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун фильм.
19.10 «Билиб қўйган яхши».
19.35 «Баҳор нашидаси».
19.50 «Ҳуқуқ ҳимоячилари».
20.20 «5+1».
20.55 — 22.45 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Нормандия — Неман». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Ёшлик» студияси. «Эзгуликка интилиб».
19.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

«ОМАД» таништиради:

20.15 «Эм-Ти-Ви»дан мусиқалар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Панорама».
21.00 «Компьютер-Осиё».
21.30 «Даракчи».
21.40 Эълонлар.
21.45 — 23.25 Видео — «О».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.00 — 8.00 «Телетонг».
18.00 В. Городовский асарларидан концерт.
18.25 Рудольф Нуриев. Портретга чизгилар.
18.55 «Мўъжизалар майдони».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.50 «Дюраннинг қарғиши». Телесериал. 4-фильм.
21.45 — 22.00 «Талқин».

ШАНБА, 8

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Зимородок». Бадиий фильм.
9.20 «Ёшлик» студияси. «Онамнинг ўгитлари».
10.00 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Ой бориб, омон қайтганлар». Адабий кўрсатув.
11.00 «Ороллар бағридаги Бангкок».
11.30 — 13.30 «Тимсол» видеоканали.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб...»
18.40 «Мусиқа жавони» саҳифаларида.
19.15 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Улуғбек ёндирган юлдузлар». Телефильм.
20.05 «Романс кечаси». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абдухалил Абдуқодиров куйлайди.
20.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 «Ёшлик» студияси. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
22.40 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

9.00 «Мультфейерверк».
9.25 «Жаҳон ҳайвонот боғлари».
9.45 Янгиликлар.
9.50 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
10.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
10.35 Видеогид.
10.55 «Теле-ательe-шоу».
11.05 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.45 «Кинонигоҳ».
13.25 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).
13.45 — 18.30 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Глобус».
19.40 Мусиқий жилолар.
20.10 «Элас».
21.10 — 22.50 «Кинематограф».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Дўстлик чегара билмайди».
10.40 «Дўстларимиз сайёраси».
11.20 — 12.05 «Адолат».
17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Ёшлик» студияси. «Ғазалхон ёшлигим».
19.35 «Рангинкамон» (тожик тилида).
20.15 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.40 «Чинсэн».
21.20 «Сахий хонадонда».
21.50 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.00 «Бу ажиб дунё».
22.20 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.
22.30 — 23.20 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор»—«Наврўз».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.25 «Кулги панорамаси». Кўрсатувни Е. Петросян олиб боради.
18.05 Ёдимизда қолган фильмлар. «Қанотлар». Бадиий фильм («Мосфильм», 1966 й.).
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.45 «Дюраннинг қарғиши». Телесериал. 5-фильм — якуновчи.

ЯКШАНБА, 9

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 «Қувноқ старлар».
9.00 Мультфильм.
9.10 «Цирк! Цирк! Цирк!»
10.00 «Ёшлик» стдияси. «Ватанимга хизмат қиламан».
10.30 «Санъат олами».
11.00 Эстрада қаҳвахонаси.
11.30 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор»—«Нефтчи».
12.20 — 13.30 «Ёшлик» студияси. «Талабалар саҳнасида».
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.35 «Мозийга бир назар».
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ҳафтанома» (рус тилида).
20.00 Эълонлар.
20.05 «Темур ва Темурийлар». Кинодастур.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳафтанома».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Ватанни севмоқ иймондандир...»
22.35 Дам олиш концерти.
23.10 — 23.40 «Ҳафтанома».

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

10.00 «Омад» тақвими.
10.05 «Кўнгил».
10.10 «Жозиба».
10.30 «Бир шингил ҳангома».
10.40 «Ишингиз бароридан келсин!»
10.55 «Муҳаббатга ошно қалблар».
11.15 «Теле-ательe-шоу».
11.25 Видео янгиликлари.
11.50 Янгиликлар.
11.55 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.40 «Кинонигоҳ».
14.20 — 14.40 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»)
17.00 «Совға».
17.30 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
17.50 Жаҳон географияси.
18.40 Эълонлар.
18.45 Видео — «О».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Курьер».
20.50 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.00 «Постфактум».
21.10 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).
21.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари.
21.40 Эълонлар.
21.45 «Панорама.»
22.15 «Салом, ёшлар!»
23.00 «Даракчи».
23.10 Эълонлар.
23.15 — 00.55 Видео — «О».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

9.00 Мультфильм.
9.40 «Жонли сайёра».
10.00 «Коллекция».
10.20 «Менинг кўчам».
10.35 «Олтин атиргул» ғори». Кўп серияли телевизион бадиий фильм (Италия), 11-серия (рус тилида).
11.25 «Маски-шоу».
11.40 «Кинематограф».
13.20 — 13.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
18.40 «Ёшлик» студияси. «Аскар мактублари».
19.20 «Ҳамкорлик — тараққиёт нишонаси».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.20 «Олмониянинг олтин хазиналари».
21.00 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.05 «Юксалиш».
22.50 «Би-Би-Си» янгиликлари.
23.00 «Бу ажиб дунё».
23.20 — 23.30 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 «Юзма-юз».
18.30 «Дўстлар парадизи».
19.10 Жерар Депардье «Отам — жазманим» кинокомедиясида (Франция, 1991 й.).
21.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
21.45 — 23.30 «Мастер ва Маргарита». Телесериал. 1-серия (Польша телевидениеси, 1988 й.).

Бир пиёла чой устида

Инсоннинг дилини оғритишга, уни йиғлатишга бир сўз кифоя. Лекин кулдиришга-чи?

Негадир одатда эл таниган қизиқчиларни ойнаи жаҳон орқали ёки кўча-кўйда кўриб қолсангиз кулгингиз қистайверади. Беихтиёр куласиз. Агар улар билан юзма-юз учрашиб қолсангиз-чи? Ҳар қалай, кулмайсиз. Нега дейсизми? Келинг, сабабини яхшиси устасидан сўрай қоламиз.

СОАТ 25.05 ДАГИ СУҲБАТ

(ҳазил эмас, чин)

Ҳам жиддий, ҳам ҳазил оҳангида суҳбатлашиш учун шоир Мўттини ижодхонасидан, ўрис қизи Терезанинг ишқида куйиб юрган Маърифни Бухородан, эл хизматида элим, деб юрган шофёр Тилла болани эса ишхонасидан топиб бўлмади. Уни қидира-қидира ерукўкни айланиб чиқдим. Лекин натижа йўқ. Хунобим ортиб, хафсалам пир бўлиб ўтирган эдим, бир маҳал мўъжиза рўй берди. Шундоқ қаршимда чанг-тўзон кўтарилиб, жин пайдо бўлди-да деди: «Амрингизга мунтазирман?».

Мен жинга Шерали Ҳожиевни топишни буюрдим. У «шесть секунд», дея ғойиб бўлди. Бир зум ўтар-ўтмас биз қидирган одам ҳозир бўлди. Хурсандлигимдан кулиб юбордим, лекин дарров жиддий тортдим.

— Қалайсиз ака, бормисиз ўзи?

— Кўриб турибсиз-ку борман. Лекин мен қаердаман?

— «Бир пиёла чой устида»!

— Иби, қандай қилиб, ахир, еттинчи сайёрада эдимку.

— Бу ёғи бизнинг ишимиз. Лекин сиз у томонларда нима қилиб юрибсиз?

— «Гастрол»да эдимда. Эссиз...

— Ҳечқиси йўқ, ташвишланманг. Суҳбатдан сўнг элтиб қўйишади.

— Рост айтопсизми? Алдамайсизми окоси?

— Чин «комсомол» сўзим. Ишонаверинг. Энди ишлардан гапиринг.

— Ишларим зўр. Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси қошида «Мўтти» театри ташкил этганимизга ҳам бир йилдан ошди. Шу вақт мобайнида республикамизнинг барча вилоятларида бўлиб, халққа томошалар кўрсатдик. Мана яқинда икки кун Жиззахда бўлиб қайтдик.

— Айтгандай, ҳамтовоқларингиз, ие, кечирасиз шерикларингиз кимлар?

— Уларми — кулдирмаса туролмайдиган, кулмаганни кўролмайдиган Абдурашид Жўраев, ичмаса-да чекадиган, доирада қўшиқ айтадиган Убайдулла Кўчқоров, ёш бўлса-да ўзлари, кулгуга тўлиқ сўзлари Абдувосит Рўзиматов ва Номоз Мелибоевлардир.

— Кейинги пайтда матбуотда кўринмай қолдингиз? Ё ижодга нуқта қўйдингизми?

— Йўқ, ҳали уч нуқтада давом этопмиз. Ижод борган сари гуллопти. Ҳадемай «мева» бериб қолади. Ҳозир «якшанбадан сўнг душанба» номли достонимни туғаллаш арафасидаман. «Шанбадан сўнг якшанбагача» ҳали анча бор.

— Зўрсизку. Сиз билан жиддий гаплашса бўладими?

— Иби, нега бўлмас экан. Қулоғим сизда.

— Қизиқчилик қийиндир-а?

— Осон эмас окоси. Қизиқчиликда сўзни қайтариб бўлмайди. Сўзни такрорламаслик учун эса тинимсиз ишлаш, изланиш керак.

— Кулгу нима?

— У умрни узайтирадиган дори. Бу дори «дефицит» эмас. Ундан ҳамиша танаввул қилиб юриш зарур.

— Севганмисиз?

— О, сиз сўраманг, ман айтмай-да. Мани ишқим достон, ҳаттоки кино бўлган. Кўнглим кўзи кўкда қолган, окоси.

— Шунақа денг. Нима бўлса ҳам «қора кўзим»дан айирмасин. Шу десангиз, озгина майиз бор эди. Шуни Россия томонларга ўтказиб беришга ёрдамлашмайсизми?

— Иби гап нест. Фақат майизингиз чўплими, чўпсиз?

— Майиз чўпсиз бўлмайди-ку.

— Шунақаку-я, улар буни билишмас экан. «Нечево» амаллаймиз.

— Мўттининг Шерали Ҳожиевдан фарқи борми?

— Мўттининг довруғи кетди. Шерали ниятига етди. Бу чин ҳазил. Ҳали олий мақсадлар олдинда. Кечирасиз, соат неччи бўлди?

— 25 дан 05 минут ўтди.

— Иби, кечикобман. Соат 25 да еттинчи сайёрада томоша бошланиши керак эди. Манга энди рухсат.

— Хўп, сизга оқ йўл!

Суҳбатдош: Алижон АБДУРАҲМОНОВ.

АЖАЛ ҲАЙДАБ КЕЛГАН ЭКАН

УРУШ шундай балоки, у нафақат одамлар, балки ҳайвонлар учун ҳам қаҳатчилик келтиради.

АНГОЛАДА шундай бўлди. Фуқаролар уруши одамлар тинкасини қуритишдан ташқари, мамлакат пойтахти Луандаданинг ҳайвонот боғларидаги жониворларни боқиш ҳам қийинлашиб қолди. Жанубий африкаликлар жониворларни ўз юртларидаги ҳайвонот боғларига кўчиришга киришдилар.

Бу жараённи Иоканнесбург телевидениеси суратга ола бошлади. Шунда оч йўлбарслардан бири оператор Рик Ломбага ташланиб қолди. Боғ ходими ёрдамга келиб, ҳайвонни отиб ташлаганда кеч бўлганди.

— Рикни ажал ҳайдаб келган экан, — деди унинг дўстларидан бири. — У ёввойи ҳайвонларни жуда яхши кўрарди, бу ерга ҳам шахсий ташаббуси билан келганди.

ЖАЗМАНИНИНГ... БОШИНИ ОЛИБ КЕЛДИ

АМЕРИКА ҳарбий суди АҚШ қўшинлари ГФРда хизмат қила бошлагандан буён биринчи марта ғалати жиноий ҳолни кўриб чиқди.

ХОТИНИНИ телбаларча севадиган унтер-зобит Ш. Шэп унинг истаги билан ҳатто, ўзини бичирган эди. Бироқ орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, аёл ҳомиладор бўлиб қолди. Шармандаликка чидолмаган Шэп хотинининг ўйнашини дарров топди — у ўзида хизмат қиладиган ефрейтор Говер экан.

Кечқурунги йўқламадан сўнг унтер-зобит ефрейторнинг калласини кесиб олиб, шифохонада даволанаётган хотини олдига келиб, қонга бўялган каллани унга узатди: «Мана, жазмaнингни олиб келдим».

ЗАМОНАВИЙ ДУЭЛЧИЛАР

САНКТ-ПЕТЕРБУРГДАГИ тарихий қиличбозлик клуби аъзолари Россияда энг сўнгги марта ўтказилган дуэл кунини нишонладилар.

КЛУБ аъзолари шу куни Пушкин ва Дантес дуэлга чиқишган жойга тўпланишди. Тантана айнан такрорланиб дуэлнинг ҳамма қонун-қоидаларига амал қилинган ҳолда ўтказилди. Ютқазган дуэлчи қўлидан яраланиб, шу ернинг ўзида унга тиббий ёрдам кўрсатилди.

ҒОЙИБДАН БЎЛГАН ҲОМИЛА

АНГЛИЯНИНГ Чешир ҳафталигидаги супермаркетларидан бирида қарийб беш йилдан бери тушунтириб бўлмайдиган ғайритабиий ҳодиса юз бермоқда.

Ўн бешинчи кассада яқинда иш бошлаган ходима орадан бир неча ҳафта ўтиб ғойибдан ҳомиладор бўлиб қолди. «ЧИП» журналининг гувоҳлик беришича, бу ғалати ҳол ҳар сафар бехато такрорланмоқда. Ҳозиргача шу йўл билан ҳомиладор бўлган аёллар 24 кишига етиб, айримлари эгизак туғишди. Шундай қилиб ғойибдан дунёга келган болалар 30 нафарга етди.

Мутахассислар, ҳатто, кўнгилли аёлларни жалб этиб, синаб ҳам кўришди. Уларнинг ҳаммаси беистисно ҳомиладор бўлдилар. Аммо, олимлар ҳали бирор илмий хулосага келганлари йўқ. Бу ёқда эса айнан шу 15-кассада ишлаш истагини билдираётган пуштсиз аёллар сафи кенгайиб бораяпти.

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ДОНОДАН ЭЛЧИ ҚИЛ, ЧОРВАДАН ЙЎЛЧИ ҚИЛ

Қадимдан келаётган шундай мақол борки: «Аҳмоқ элчи икки тарафни бузади», дейдилар. Шунинг учун ҳам элчини ҳамма вақт донишманд, сухандон, тадбиркор одамдан тайин қилиб келганлар. Йўлни танлаб, яқин ва бехавотир жойлардан юришни ҳар қандай одам ҳам билавермайди. Бундай жойларни ерли одамлар, айниқса чорвадор, чўпон ва овчилар яхши билишади. Нотаниш ерларга йўлинг тушса, йўл кўрсатувчини шундай чорва одамлар ичидан танла, деб тавсия қилинган.

ОРҚАДАГИ ГАП — ОХУРДАГИ НИШХЎРД

Бу мақол билан: «Сенинг бирор камчилигингни тўғридан-тўғри ўзингга, юзингга айтмай, орқаворатдан бошқаларга «пичир-пичир», «шивир-шивир» қилиб, бирга ўнни қўшиб, ошириб-тошириб, муболаға қилиб ёхуд аслида бўлмаган ишни, гап-сўзни «шундай бўлди, шундай қилди, шундай деди...» деб туҳмат қилиб гапирсалар-у буни эшитиб, сезиб қолсанг, хафа ҳам бўлма, парво ҳам қилма, асабингни ҳам бузма. Негаки, орқадан гапирилган ҳуфия гапнинг ҳеч қанақа қадр-қиммати, тайинтутириғи бўлмайди. Бундай ярамас, ифлос, туҳмат, қўшиб-чатишган гапнинг бир кунмас-бир кун чуви чиқиши, айтган одам шарманда бўлиши, сенинг эса ҳақ бўлиб чиқишинг — муқаррар», деган маънода тасалли бериб, насиҳат қиладилар. Біровни ёмонлаб, орқаворатдан бўлар-бўлмас, ёлғон, туҳмат гапларни тарқатиб юрувчи ярамас шахсларни эса «Бировнинг изидан гапирма, юзига гапир»; «Ортида гапиргунча, олдида гапир»; «Хуфия гапдан — ошкора шапалоқ яхши» («Орқасидан гапирганингдан кўра, юзига шапалоқ тортиб юборганинг яхши», дейилмоқчи) сингари мақолалар билан инсофга чақирадилар.

ШАНБАДАН ЖУМАГАЧА

Йўлдош Охунбобоев номидаги Андижон вилоят мусиқий комедия ва драма театрида фотокўргазма очилди. У мазкур театр жамоаси фаолиятининг 75 йиллигига бағишланган.

Кўргазманинг катта қисми театрнинг тарихи ҳақида ҳикоя қилади. Бу ерга театрнинг дастлабки режиссёрлари, бастакор ва актёрлари ҳақида маълумот берувчи суратлар қўйилган. Жамоанинг ижодий фаолиятида муҳим воқеа бўлган «Бой ила ва хизматчи», «Лайли ва Мажнун», «Нодира» спектаклларидан саҳналар тасвирланган суратлар бор.

«Тошкент» республика қимматбаҳо қоғозлар биржасида навбатдаги савдо бўлиб ўтди. Унда етти акционерлик жамиятининг акциялари пакети сотувга қўйилди. Мазкур савдода илк бор Қашқадарё вилоятидаги «Қаршидон маҳсулотлари», «Қашқадарё ҳисоблаш тармоғи ҳамда «Косонтаом» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларининг акциялари харидорларга тавсия этилди.

Деҳқончилик-саноат банки бир миллион 800 минг сўмлик, янгийўллик тикувчилар 349400 сўмлик акцияларини сотди. Жами 3914 акция сотилиб, биржа обороти икки миллион 497100 сўмни ташкил этди.

Республика қўғирчоқ театри жамоаси латиш ёзувчиси Владис Павлоскиснинг «Шум тулкича» асарини саҳналаштирди. Асарнинг болалар тарбияси учун аҳамиятли жойи шундаки, ёшларни тўғрисўзлик, дўстлик, ҳамкорликка ўргатади.

Кичкинтойларнинг бу севимли асарига Бекбулат Пармонов режиссёрлик қилди.

Тошкент шаҳар маданият ишлари бош бошқармаси томонидан пойтахт болалар мусиқа мактаблари ўқувчиларининг «Наврўз-95» кўрик танлови ўтказилди.

Ғолибларга рағбатлантирувчи мукофотлар берилди. Шунингдек, болаларни кўрик-танловга тайёрлаган ўқитувчи ва жўрнавозлар ҳам пул мукофотлари билан тақдирланди. Тошкент шаҳар ҳокимининг қарорига биноан бу кўрик-танловни ўтказиш учун 10.000 сўм ажратилди.

Гулистон шаҳридаги «Гулистон» кинотеатрида халқ ҳунармандчилиги ва рассомлар кўргазмаси очилди. Унга вилоятдаги халқ ҳунармандлари, наққошлар, кулоллар ва рассомлар яратган санъат асарлари қўйилган. Шуниси аҳамиятлики, кўргазмадаги асарларнинг аксарияти болалар ва ўсмирлар томонидан яратилган.

ҲАДИСЛАР

Зиёратингизга келган одамнинг ҳурматини жойига қўйинглар.

Қайси бирларингда жаҳлу ғазаб қўзиса, дарҳол у сукут сақлашга ўтсин.

Имоннинг афзали — сабр ва кенг қалбли бўлишдир.

Дейл КАРНЕГИ: ҚЎПОЛНИНГ ИШИ ЮРИШМАС

АМЕРИКАДАГИ машҳур пўлат эритувчи заводлардан бирининг эгаси бўлган Чарлз Шваб ҳеч қачон ўзини оддий ишчилардан устун қўймаган.

Кунлардан бир кун у қуюв цехи ёнидан ўтиб бораётиб, бир гуруҳ ишчиларнинг тўпланиб сигарет чекаётганларига кўзи тушиб қолди. Уларнинг тепасида эса «Чекилмасин!» деган ёзув осиб қўйилганди. Хўжайин ишчилар ёнига келиб, киссасидан бир қути сигарет чиқардида, индамай, биттадан улашиб, юмшоққина қилиб деди:

— Йигитлар, агар шу сигаретларни цехдан ташқарига чиқиб чексанглар, сизлардан жуда миннатдор бўлардим.

Ваҳоланки, Шваб тепадаги ёзувга қўлини бигиз қилиб «Нима, кўзларинг кўрми ёки саводларинг йўқми?!» дея ўдағайлаши мумкин эди. Ахир у заводнинг хўжайинида. Йўқ, у ўз қадрига етадиган, сохта обрў эмас, самимий иззат-ҳурматни афзал биладиган одам. Шу боис ишчиларга ҳам одоб-ҳурмат юзасидан муомала қилиб, сигарет улашди-да, қўполлик ўрнига юмшоқ маслаҳат берди. Бу билан оддий ишчиларда «демак биз ҳам бу корхонада қадрли инсонлар эканмиз-да» деган илиқ кайфият уйғотди.

Хўш, айтинг-чи, бундай хўжайинни севмай, ҳурмат қилмай, айтганини бажармай бўладими?!

Филадельфиядаги катта универмагнинг эгаси Жон Уэнемей айланиб, вазиятни шахсан кузатиб боришни канда қилмасди. Бир куни қараса, уч-тўрт харидор пештахта олдида сотувчиларни кутиб туришипти. Сотувчилар эса бурчакка тўпланиб олишиб, қизғин суҳбатга берилишган. Хўжайин уларга эътибор ҳам бермай, пештахта ортига ўтди-да, харидорларга табассум билан юзланди. Ҳар бирига керакли нарсасини яхшилаб ўраб-чирмаб берди-да, миннатдорчилик изҳор этиб, кузатиб қўйди, яна бўлимларни айланишда давом этди.

Шу воқеадан сўнг универмаг хўжайини бирорта бўлимда харидорларнинг пештахта олдида эътиборсиз туриб қолганларини, сотувчиларнинг эса ўз хизмат жойларини ташлаб, бошқа иш билан банд бўлганларини қайта учратмади. Чунки у хўжайин сифатида сотувчиларнинг тергаб туриши керак бўлса, уришиб-сўкиши, ҳатто ишдан бўшатиб юбориши мумкин эди. Аммо бундай бошқарув усули универмагдаги муҳитни соғломлаштира олмаслигини, харидорларни кўпроқ жалб қилишга ёрдам бермаслигини яхши тушунарди.

Қиссадан ҳисса шуки, қўполлик ҳеч кимга, ҳеч қачон обрў-иззат келтирмаган. Кишининг айбини юзига солиб, дилини хуфтон қилиш осон, бироқ уни ётиғи билан тушунтириб, ўзининг ҳурматини ошириш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

ОБ-ҲАВО

Республика гидрометеорология маркази хабар қилади:

Ҳафтанинг биринчи ярмида Ўзбекистоннинг катта қисмида ҳаво очиқ ва қуруқ келади. Лекин республиканинг тоғли ва тоғолди ҳудудларида қисқа муддатли ёмғир ёғиши мумкин. Бу даврда ҳарорат кўтарилиб, кечаси 2-7 даражадан 6-11 даражагача, кундузи 15-20 даражадан 20-25 даражагача; Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро, Навоий, Хоразм вилоятларида ва Қорақалпоғистон Республикасида кечаси 4-9 даражадан 8-13 даражагача, кундузи 18-23 даражадан 22-27 даражагача иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг иккинчи ярмида эса республиканинг шимолий ҳудудларида, кейинчалик бошқа вилоятларда ёмғир ёғади. Айрим жойларда момақалдироқ бўлади. Момақалдироқ даврида шамол эсиб, унинг тезлиги секундига 15-20 метрга етади. Чанг-тўзон кўтарилади. Ёмғир пайтида ҳарорат бироз пасаяди.

Ҳафтанинг охирига бориб эса ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат яна кўтарилади.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

«ТОШКЕНТ БИНОКОРИ»

«Тошкент бинокори» деган газета бўлган дейишади. Шу ҳақда маълумот берсанглар.

У. ТЎРАЕВА.
Тошкент.

1966 йил 26 апрелдаги зилзиладан сўнг Тошкент шаҳрида қурилиш ишлари авж олиб кетди. Шу боисдан қурувчилар ҳаётини, улар олиб бораётган кенг қамровли бунёдкорлик ишларини ёритиш мақсадида «Тошкент бинокори» номли газета ташкил қилинган. Унинг биринчи сони 1966 йил 1 июлда чиққан. (Муҳаррири Ш. Қосимов). Мазкур газета ҳафтада уч марта ўзбек ва рус тилларда нашр қилинган. Газетанинг жами 1144 та сони чиққан. «Тошкент бинокори» 1974 йил 1 январдан тугатилган.

УРУМЧИ

Сўнгги пайтларда сайёҳлик ва тижорат ишлари билан кўпчилик Урумчи шаҳрига бориб келмоқда. Мазкур шаҳар ҳақида билишни истардик.

О. АКБАРОВ.
Наманган.

Урумчи Хитойдаги жуда қадимий шаҳарлардан бири. У Уйғур мухтор районининг маъмурий ва асосий саноат марказидир. Шаҳар Тяньшань тоғларининг шимолий этагида, Урумчи дарёси водийсидаги воҳада жойлашган. Бу ерда тўқимачилик, озиқ-овқат, металлургия, кимё, машинасозлик саноати, шунингдек цемент ва қоғоз корхоналари мавжуд. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг ушбу шаҳар билан савдо-маданий алоқалар йўлга қўйилди.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

• *БЎЛИМЛАР:*
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 32-07-94;
Иқтисодиёт 32-36-65;
Маънавият 32-35-60;
Ахборот 32-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э. Болиев.
Навбатчи — Б. Остонақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0160 52346 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 1 2 3 4 5 6

Босишга топширилди — 20.15.